

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2-20
za Nemčijo ololetno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejema mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo ololetno . . . „ 8.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . „ 13 „
za trikrat . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Novi goriški deželni zbor.

Deželni zbor je sedaj po končanih volitvah sestavljen takole:

I. Slovenski poslanci (14 poslancev, 1 virilist):

»Narodna stranka« šteje 11 poslancev: Ignacij Kovač, veleposestnik in župan v Ajdovščini (splošna kurija); dr. Gustav Gregorin, odvetnik in drž. poslanec, Trst, Fran Dominko, sodni svetnik v Komnu (kraške kmečke občine); Fran Furlani, posestnik in župan v Prvačini, Fran Gorjup, posestnik in župan v Kanalu (goriške kmečke občine); Fran Miklavčič, župan v Kobaridu, Anton Mikuz, posestnik in gostilničar pri Sv. Luciji (gorske kmečke občine); dr. Karel Podgornik, odvetnik v Gorici (slovenski trg); dr. Alojzij Franko, odvetnik v Gorici, Matija Rutar, sodni svetnik v Gorici in dr. Anton Gregorčič, drž. poslanec v Gorici (slov. veleposestvo).

S. L. S. ima virilista knezofsko Borjio-Sedeja in 3 poslance: iz splošne kurije sodni svetnik in drž. poslanec Josip Fonter Fran Geršič, posestnik in župan v Velikem Dolu; iz goriških kmečkih občin pa Ivan Rojec, župnik v Mirnu.

II. Laški poslanci (15):

Laška ljudska (kršč. soc.) stranka 9 poslancev: iz splošne kurije dr. Faidutti Alojzij, drž. poslanec, prošt v Gorici; dr. Josip Bugatto, drž. poslanec, Dunaj; Anton Piccinini, poštni kontrolor v Gorici; iz furlanske kmečke kurije: baron Jurij Locatelli, župan v Krmini; dr. Josip Flego, odvetnik v Gorici; Olivo Ponton, občinski tajnik v št. Vidu; iz veleposestva: grof Gino Prandi, župan v št. Petru ob Soči; Ivan de Pelca, župan v Čoprisu in (samostojni) dr. Artur Rebutla, župan in zdravnik v Trzinu.

Laški kamorasi (»liberalni« nacionalci) 6 poslancev: iz furlanske mestne kurije: Jurij Bombig, trgovec, župan v Gorici; odvetnik dr. Viktor Cesciutti v Gorici; dr. Valentin Pascoli v Trzinu; dr. Peter Pinavšich v Gorici; iz trgovsko-obrtno zbornice dež. tajnik dr. Josip Pettarin v Gorici in Josip Venuti, trgovec v Gorici.

Po stanovih se novoizvoljeni poslanci dele takole: občinski uradniki 1, zdravnik 1, trgovec 2, duhovniki 4 (s škofom vred), veleposestniki 4, kmečkih posestnikov 5, odvetnikov 6, drž. in dež. uradnikov 7.

O delovanju deželnega zbora goriškega piše »Soča« z dne 12. avgusta sle-

deče: »Goriški deželni zbor se bo v kratkem sestel. Dosežena je delovna večina. Eventualno obstrukcijo bo treba zadušiti. Zbora čaka veliko nalog; v deželno hišo mora priti red. Ali naj se tira tudi Goriška v komisariat? Kamora mora ven in na njeno mesto zbor narodnih delavcev. Na laški strani bo že preskrbljeno, da bo tudi na slovenski strani vse prav, tega se nadeja slovenski narod goriški od 11 mož narodne stranke, nositeljev narodnega zapuščanja.«

Iz tega se dá sklepati, da bodo prihodnjo večino v deželnem zboru tvorili Slovenci in laška krščanska socialna stranka. Ampak liberalci so precej neudini — kakor povsod in vedno — in bi nekateri radi stopili v ožji stik s kamoristi. Menda vendar ne pride do tega.

Po miru.

GLAVNO DELO VELESIL KONČANO.

London, 12. avgusta. V današnji seji poslaniške zbornice je govoril sir Edvard Grey o položaju na Balkanu in izjavil, da se je poslaniška konferenca radi počitnic odgodila. Prišla je do zaključka, da se je dosegel stadij, ki opravičuje odmor in se zopet sestane, kadar bo potrebno in kadar bodo udeležene vlade to želele. Odgovoritev poslaniške konference, nadaljuje Grey, se pa ne sme tako tolažiti, kakor da so odnosi med posameznimi velesilami neugodni. Prišli smo v štadij, v katerem se je evropski koncert tako utrdil, da samo dejstvo poslaniške reunije izključuje dvom, da bi koncert ne bil zdrav in da bi se ne počutil dobro. Glavni nalogi sta bili, da se velesile glede na Albanijo in glede na Egejske otoke sporazumejo. V obeh vprašanjih so se velesile sporazumele. Glede na Albanijo se ustanovi mednarodna kontrolna komisija z glavnim nalogom, da se ustanovi avtonomna država s knezom na čelu, ki ga bodo velesile izvolile.

MISEL NA REVIZIJO OPUŠČENA.

Dunaj, 12. avgusta. Avstro-Ogrska se je odločila, da opusti revizijo v Bukareštu sklenjene pogodbe. Odločilo za to je bilo postopanje Rusije, ki je pod vplivom francoske vlade svojo zahtevo, naj se pogodba glede na Kavalo revidira, umaknila. Francoska vlada je namreč ruski vladi izjavila, da ne ugovarja reviziji, a da ne želi, da se Kavala Grkom vzame. V teh okoliščinah je Rusija opustila namero revizije, Rusiji pa sledi tudi Avstro-Ogrska, ki je, kakor

se uradno priznava, ostala s to zahtevo osamljena. Pristavlja se, da se bo Avstro-Ogrska kot signatarna velesila berolinske pogodbe omejila na to, da bukareškega miru ne bo priznala. Ta odklonitev je pa le platonične vrednosti, ker bi Avstro-Ogrska s tem le dala razumeti, da po njenem mnenju v Bukareštu sklenjeni mir ni pravičen in dober. Drugih posledic pa to ne bo imelo.

Pariz, 12. avgusta. Iz Peterburga se poroča: Rusija opusti svojo zahtevo, naj se revidira vprašanje Kavale. Glede na to izjavlja neka uradna nota francoskega zunanjega ministrstva, da francoska in ruska vlada nikdar nista ena od druge zahtevali, naj svoje nazore žrtvujeta in sta bili vedno složni ter ni bil stik med njima nikdar tesnejši, kakor je v sedanjem trenutku.

Rim, 12. avgusta. Tukajšnji diplomatični krogi sodijo, da je revizija v Bukareštu sklenjenega miru nemogoča in so prepričani, da nobena velesila, tudi Rusija in Avstro-Ogrska ne, ne namerava izpremeniti bistvenih dogovorov štirih balkanskih držav.

London, 12. avgusta. Angleški politični krogi sodijo, da Avstro-Ogrska najboljše stori, če opusti svoje stališče glede na revizijo v Bukareštu sklenjenega miru. Sir Edvard Grey namerava izjaviti, da se Anglija revizije ne udeleži, če jo bodo vse velesile soglasno želele.

Berolin, 12. avgusta. Iz Budimpešte se poroča, da je »Pester Llyod« pri tukajšnjih uradnih mestih izvedel, da je odpor proti revizijski politiki nekoliko odnehal. Berolinski krogi priznavajo višjo nadzorovalno pravico signatarjev berolinske pogodbe tudi glede na bukareško pogodbo in v Berolinu ne bodo nasprotovali, če Avstrija in Rusija hočeta izvajati revizijsko pravico. Evropske revizije, ki bi mogla pogodbo izpremeniti, pa ne bo in smatrajo v Berolinu pogodbo za definitivno.

Pariz, 12. avgusta. Rusija za vzrok umaknitve revizijske zahteve navaja to, da Avstro-Ogrska želi izpremembe mej v Makedoniji, v kolikor se tičejo Bulgarije in Srbije, kar pa Rusija odklanja. Sicer pa se tu govori, da je bila zahteva revizije od strani Rusije sploh le formalna.

SPORAZUM MED ITALIJO IN FRANCIJO GLEDE GRČIJE.

Rim, 12. avgusta. Formula, za katero sta se odločili tudi Francija in Italija, slove: Velesile priznavajo stališče, ki je Italija

glede na vprašanje otokov zavzema. Ko se izpolnijo določila lozanskega miru, vrne Italija otoke Turčiji, nakar velesile uredijo vprašanje egejskih otokov. Pridrček Italije, da naj se pri tem vpoštevajo posebne koristi Turčije ob Dardanelah in ob maloazijskem obrežju, se je opustil, ker je že konferenca ta pridrček itak že sklenila. Grki dobe vse egejske otoke razun Imbrosa in Tenedosa.

SRBSKI KRALJ ARMADI.

Belgrad, 12. avgusta. Srbski kralj Peter je izdal včeraj sledeče dnevno povelje: »Junaki! Včeraj se je podpisal mir v Bukareštu. V tem miru je bila določena tudi nova srbsko-bulgarska meja. Te meje obsegajo razen v vojni s Turčijo osvojenem ozemlje tudi ono ozemlje Makedonije, kjer se nahajajo sledeča važna mesta: Kriva Palanka, Kratovo, Kočane, Štip, Radovište, Pejčevce, Carevo Selo, Dojran s precejšnjim delom Dojranskega jezera. — Junaki! Z vašo prelito krvjo, z vašo hrabrostjo in samozatajevanjem in vašimi slavimi zmagami ste dosegli, da se je Srbija otrsela petstoletnega jarma. Kosovo je maščevano. Slivnica je izbrisana! S tem so opravičene žrtve, ki ste jih doprinesli v vojni. S tem ste izpolnili moje in vaših poveljnikov nade. Vi ste dosegli, da je postala Srbija slavna in znana celemu svetu. To ste dosegli Vi, junaki, junaska armada. Vi ste ustvaritelji novih mej Velike Srbije. — Junaki! Kmalu bo sledilo povelje demobilizacije. Pri vsem veselju, ki ga občutim z vašo vrnitvijo k rodbinam, se mi krči srce, da mnogobrojne rodbine ne bodo videle dražjih svojcev, ki so na bojnih poljanah padli kot junaki. Nevenljivo slavo so si pridobili, ki so ostali na bojnem polju, prelili svojo kri in dali svoje življenje za srečo in močdomost domovine. Vi pa, ki ste prestali vse napore vojne in premagali vse ovire, vrnite se k svojcem, da se morete odpočiti in nato posvetiti se delu. Naj živi moja hrabra in junaska armada!«

IZ BULGARIJE.

Pariz, 12. avgusta. Iz Sofije se poroča: Prestolonaslednikovo zdravje se je poslabšalo. Govorice, da namerava car Ferdinand odstopiti, niso utemeljene. Ves preobrat se omeji najbrže na to, da se imenuje nova vlada. Sestavlja se ministristvo narodnega združenja.

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušček, poslovemil dr. Leopold Léonard.

(Dalje.)

Prižgala sta cigarete, poročnik je izpustil kolobar dima in rekel z nasmehom:

»Sedaj sem seznanil madame s svojim tovarišem, no, treba je tudi, da se predstavim sam.« vstal je z naslonjača, »Nikolaj Gavrilovič Jerošev, nadporočnik donskih kozakov.« iztegnil je roko v pozdrav in močno stisnil podano mu desnico gospe in potegnil k sebi, »ne bom vam povedal, madame, imena polka in stotnije, ker ženske se na to ne razumejo.«

»Sta gospoda že dolgo v Tesni?«

»Slišiš, Aleksij Kirilovič,« se je začudil, »madame ne ve, da polovica stotnije pod mojim poveljem že od jutra išče v gozdu puntarjev.«

»Čudno,« je pritrdil podporočnik, »pri nas v donski zemlji, ako pridejo vojaki, je naravnost praznik, dekleta skačejo od radosti. Toda seveda, go-spej že ni več za ples.«

»Ah, ti kozak,« se je nasmejal poročnik dobrodušno, »povedal si neumnost, opraviči se pred madame, kajti

znaj, da kolikor starejša je ženska, toliko bolj nerada sliši o svojih letih. Ali ni tako, madame? O, jaz se razumem na ženske!«

»Ali ste koga vjeli?«

»Objezdniki so vjeli tri ženske, toda stare, cela tolpa zločencev se pa pogreza v močvirje, toda moji kozaki jih bodo našli.« Gospa se je oddahnila in očitno ji je odleglo, on je pa govoril dalje: »Ti ljudje imajo trdo življenje, madame, do ušes sede v blatu, pa ne dajo glasu od sebe. Hej, ako bi ti, Aleksij Kirilovič, bil v takem položaju?«

»Neumnost! Pomislite, Nikolaj Gavrilovič, da bi jaz na konju zbežal v stepe, ne pa lezel v blato.«

»Torej ste prišli samo za malo časa v Tesno?«

»Ali je madami žal, da kmalu odinemo?« je vprašal, »toda pomirite se, ostanemo, dokler ne najdemo zločincev, moji kozaki jih bodo že izsledili.«

»Madame, slišala sva, da imate hčerko, kje pa je?« je izpovedal podporočnik. »Midva ne jeva ljudi,« se je nasmešnil; »prišla sva v obisk.«

Ko je omenil hčerko, je materi lahna rdečica stopila na obraz, toda odvrnila je mirno:

»Torej gospoda sta prihajala k meni kot gosta. Mislila sem, da v službeni zadevi.«

»Jaz sem vedno rad v službi lepih žensk,« je rekel poročnik, »ker sva pa

zvedela od batjuške, da vi, madame, prebivate tu z vašo lepo hčerko, sva se vam prišla pokloniti.«

»Hvala, gospoda!«

Čez trenutek molčanja je rekel poročnik:

»Jaz, madame, sem odkritosrčen ruski človek in povem kar naravnost. V Tesni ni nobene gostilne, zato sva prišla k vam v goste.«

»Dobro, takoj vama velim prinesiti prigrizek« ter je odšla.

»Vljudna, izobražena ženska, škoda, da je stara,« je vzdihnil podporočnik.

»Aleksij Kirilovič, ali ste videli, kako se obnaša, kakor soproga generala, in hladna je bila, toda jaz sem jo razgrel, kaj?«

»O, vi, Nikolaj Gavrilovič, se razumete na oliko, škoda, da ni hčerke.«

»Gotovo se lipša za naju, kajti te Poljakine se delajo, kot bi nas ne ljubile, toda z očmi so vedno za častniki,« se je smejal poročnik.

»To je res,« je pritrdil podporočnik in povedal neko malo verjetno povest, kako je neka gospodična silila za njim.

»Torej vam pa sedaj jaz povem lepšo povest, Aleksij Kirilovič.«

V tem trenutku je vstopila služkinja.

»Prosim k mizi, gospoda.«

Šla sta v obednico, ki je imela ravno tako kot salon okna na vrt.

Častnika sta najprej pogledala na podolgovato mizo, na kateri je stala polna steklenica žganja, na krožnikih pa narezano plečje, klobasa, sir in maslo.

»Izvrstno,« je pohvalil poročnik in se poklonil gospej, »imamo pijačo, jed, da ni treba boljšega.«

»Sedita, gospoda,« in potegnili je zase stol k nepokritemu koncu mize.

»Ali vi, madame, ne boste za nama?« je vprašal podporočnik.

»Sem že obedovala.«

»Toda bi vsaj s kozarčkom trčili z nama?«

»Ne pijem.«

»Od začetka vsaka ženska tako pravi,« se je nasmejal poročnik, »toda kakor hitro namoči usta, pa pije rada. No, madame, samo z ustnicami se dotaknite žganja, prosim vas, v imenu gostoljubnosti,« vstal je in stopil k nji s kozarcem.

»Ne pijem nikdar.«

»No, storite to, madame, meni na ljubo, samo namočite ustnice, da ne bom mislil, da ste mi dali strupa.«

»Pri nas nobena ženska ne pije žganja, ni navade.«

»Čuden kraj,« je vzdihnil poročnik, »torej pa z vami, Aleksij Kirilovič, na madamino zdravje,« se je priklonil.

»Hvala.«

Sedla sta in oba prigriznila kruha s soljo; spet sta napolnila kozarčke. iz-

PREPOVEDANI SHODI NA ČEŠKEM.

Iz Prage se poroča, da so okrajna glavarstva prepovedala veliko shodov, ki so bili sklicani zato, da se protestirajo na njih proti ustanovitvi upravne komisije na Češkem.

POVELJNIK NAŠE VOJNE MORNARICE SE NASTANI TRAJNO V PULJU.

Cesar je ukazal, da bodi sedež poveljnika vojne mornarice trajno v Pulju. Dozdaj je bival poveljnik mornarice in načelnik mornariškega oddelka vojnega ministrstva na Dunaju. Mornariški oddelki vojnega ministrstva bo tudi naprej vodil poveljnik mornarice, dasi bo bival stalno v Pulju. Namestnik poveljnikov na Dunaju bo moral zato več stvari rešiti kot dozdaj in se mu zato trajno še en častnik prideli.

NEMIRI V BARCELONI.

»Agence Havas« poroča iz Barcelone: Veliko infanterije, kavalarije, civilne garde in policije so odposlali v delavske distrikte v barcelonski okolici.

VPRAŠANJE JEZUITOV V NEMČIJI.

»Kölnische Volkszeitung« izvaja, da iz Berna došlo poročilo, da se namerava v Nemčiji odpraviti postava proti jezuitom, ni resnična. Dejstvo je pa, da je nepoštajeno stališče glede jezuitov v Nemčiji nevzdržljivo in da se bo zvezni svet jeseni z jezuitskim vprašanjem pečal.

KAKO SO IZPADLE VOLITVE V GENERALNE SVETE NA FRANCOŠKEM.

»Agence Havas« poroča, da je med 1452 mandati, ki so se oddali, odpadlo na konservativce in liberalce 197, na progresistične liberalce 142, na republikansko levico, radikalce, socialne radikalce in republikanske socialiste 1094, na združene socialiste pa 60 mandator, zasedena še nista dva mandata. Konservativci in liberalci pridobijo 14 in izgube 52 mandator, progresistični republikanci pridobijo 26 in izgube 47, republikanska levica, radikalci, socialni radikalci in republikanski socialisti pridobijo 97 in izgube 55, združeni socialisti pridobijo 25 in izgube 8 mandator.

KONČANA SPLOŠNA STAVKA V MILANU.

Splošna stavka se smatra za končano. Stavkajo zdaj le še kovinarji.

Bulgarska notranja politika.

(Dopis.)

Sedanja Bulgarija nudi čudno sliko političnih razmer. Vlado so prevzele manjšinske stranke, ki so v državnem sobranju razmeroma le slabo zastopane. A vendar stara večina zvesto podpira vladu, ki je sestavljena iz zastopnikov manjšinskih strank, iz političnih nasprotnikov prejšnje vlade in večine sobranja. Še več, opozicija in manjšina je prevzela vladu na željo večine.

Najmočnejša bulgarska stranka je »narodna stranka«, kateri pripada nekdanji ministrski predsednik Gešov, eden izmed ustvariteljev balkanske zveze. Glasilo te stranke je dnevnik »Mir«, dobro urejevan, zelo dostojen in objektivni časopis. »Mir« je bil oficielno glasilo Gešova in torej vladno glasilo. A tudi o sedanji vladi piše »Mir« vedno prijazno in jo z vsemi sredstvi podpira. Na mnoga vprašanja izmed ob-

pila in poročnik je vzel na krožnik prekajenega mesa ter prigovarjal:

»Vzemite, Alaksij Kirilovič, treba je počastiti gospodinjso s tem, da jeva, kar je dala.«

»Toda danes je Velika sredo.«

»Neumnost, mi v poljskem kraljestvu smo na vojnih postavah, post obvezuje pa samo v mirnih časih.«

»Res je,« je priznal podporočnik in vzel plečeta in klobase.

Jedla sta molče in si napijala.

Skozi okno je naenkrat udaril v sobo silen hrup, potem vrišč in kriki groze in strahu. Gospa je pobledele in pogledala s strahom na častnika. Toda preden je zamogla vprašati, planila je v sobo blede, prestrašena deklica s krikom:

»Kozaki more v vasi!«

Gospa, ki je še pomnila kozaske napade, je pobledele in omahnile na stolu.

Poročnik je to zapazil in zakričal deklici:

»Pašol von, neumnica! Madame, pomirite se, kozaki se gotovo hočejo zabavati, a neumne kmetice kriče in delajo, kot bi jih bilo strah.

»To je navadna reč,« je pojasnjeval podporočnik, »ženske imajo tako navado, da kriče in se na videz branijo, potem ima pa vsaka rada,« se je smejal.

(Dalje.)

činstva je »Mir« izjavil, da sicer ostane glasilo narodne stranke, a vendar bo v sedanjih kritičnih časih sedanjo vladu tako podpiral, kakor da bi bil njeno uradno glasilo, ter pozivlja tudi druge stranke in časopise, naj omejijo strankarske boje in naj tudi v bodoče tako soglasno sodelujejo za rešitev domovine, kakor so sodelovale v prvih mesecih bulgarsko-turške vojske.

Druge večinska stranka je rusofilka »liberalno-progresivna« stranka; njej pripada Danev in njeno glasilo je »Blgarija«. Kdor je nekoliko mesecev prebiral »Blgarijo«, je lahko spoznal, da so bulgarski rusofili zelo nedosledni in velikokrat nekoliko zmedeni v svojih nazorih. Saj tudi ni lahko reševati Bulgarije z rusofilsko politiko. Rusija igra vedno dvojno politiko in ne more trpeti velike, močne Bulgarije, ki bi mogla kdaj osvojiti Carigrad. Tako se je Bulgarija tudi v zadnji krizi zmotila, ko je hotela s pomočjo Rusije ustvariti veliko Bulgarijo. Zelo čudno je bilo, ko je morala rusofilka bulgarska vlada gledati, kako Rusija podpira bulgarski nasprotniki Srbijo in Grčijo ter nazadnje odobruje celo rumunsko politiko, ki je v imenu ravnotežja odščitnila precejšen košček Bulgarije, dasi je Rumunija veliko močnejša kakor Bulgarija in bi bilo ravnotežje med Rumunijo in Bulgarijo glede števila prebivalstva in vojaštva doseženo šele potem, če bi Bulgarija dobila ono, kar je želela. Rusofilka bulgarska politika je bila nazadnje prisiljena, da odločno nastopi proti ruski politiki ter sebe pripelje ad absurdum, Bulgarijo pa v veliko nesrečo. Rusofilka politika je v Bulgariji zopet enkrat popolnoma bankrotirala in bulgarska rusofilka stranka bo lahko vesela, ako bo mogla brez posebnih nesreč kreniti na druga pota; med bulgarskim ljudstvom ta stranka nikoli ni imela prav trdne podlage, ker ljudstvo pač vé, da ni dobro živeti od ruske milosti.

Iz političnih pojavov zadnjih dni bi se dalo sklepati, da se v Bulgariji pač pripravlja ali se je že izvršil velik politični preobrat, a brez krvave revolucije. Trezni in delavni bulgarski narod bo sedanjo krizo najbrže srečno prestopil, dasi se bo razočarani car Ferdinand morebiti moral umakniti in narediti prostor svojemu sinu Borisu.

Turška zverinstva v Traciji.

Ta naš članek je zbudil mnogo pozornosti že zato, ker je »Slovenec« prvi avstrijski list, ki je bil o tem informiran. Jutri priobčimo cel dopis z vsemi podrobnostmi. Onemu dr. W., ki se boji, da bi naš dopisnik delal krivico Turkom, bodi v tolažbo povedano, da ta dopisnik ni Bulgar, ampak francoski katoliški redovnik, ki je med obleganjem Odrina pet mesecev požrtvovalno stregel turškim ranjencem in je dobil od turških oblasti priznanje za svoje zasluge ter ima še sedaj mnogo prijateljev med turškimi častniki in uradniki. Kolikor nam je znano, je o turških zverinstvih v Traciji doslej podrobneje poročal le francoski tehnik »Missions catholiques« dne 8. avgusta; ono poročilo je pisano od drugega dopisnika, a se stvarno popolnoma sklada z našim poročilom, samo da sega le do 19. julija. Eden izmed razlogov, da drugi listi niso mogli poročati o dogodkih v Traciji, je ta, da pošta v Odrinu po odhodu Bulgarov za enkrat še ne pošlje; naše poročilo je bilo po neki zanesljivi osebi prineseno v Carigrad in tam odano na avstrijski pošti. Naš prejšnji odrinski dopisnik P. Hristov je sedaj v stari Bulgariji. Naš drugi dopisnik župnik Nikolaj Dimitrov nam je danes iz Sudžaka ob stari bulgarsko-turški meji poslal dopisnico, s katero nam sporoča, da se je šest dni skrival v gozdovih. Ko so se Turki umaknili preko stare bulgarsko-turške meje, se je naš Dimitrov vrnil v Sudžak, kjer je našel cerkev in svoje stanovanje popolnoma oropano; vsa cerkvena oprava je uničena, vsa cerkvena in zasebna župnikova oblačila so pokradena. V Sudžaku je 10 hiš zažganih, vse druge pa popolnoma oropane, mnogo prebivalcev je umorjenih, veliko ranjenih. V ostalem potrjuje vse podrobnosti, ki jih bomo jutri priobčili v našem izvirnem dopisu. Sicer pa priznavamo, da smo se tudi mi čudili strašnim turškim zverinstvom; posebno se nam čudno zdi, da topot Turki niso prizanašali niti katoliškim misijonom, o katerih vedo, da so pod evropsko protekcijo in so n. pr. v Mostratliju pri Odrinu razdejali celo poslopja, ki so bila pod francosko protekcijo. Kaj takega se že dolgo ni zgodilo. Evropa je menda res izgubila že vso avtoriteto na Balkanu. Tega pa seveda ni kriv niti »Slovenec« niti njegovi dopisniki.

Štajerske novice.

Š Mariborskim bogoslovcem, ki se udeležijo katol. shoda, naznanjam, da mi je »Pripravljalni odbor za katoliški shod v Ljubljani« na moje vprašanje glede vstopnic za bogoslovce odgovoril to-le: »Vstopnice za vse dni katoliškega shoda veljajo za gg. bogoslovce 2 K. Gg. nai se blagovolijo javiti Slovenski

dijaški zvezi.« Gg. bogoslovci si naj torej sami preskrbijo vstopnice pri S. D. Z. Najbolje je, da si jih naročijo takoj, ker se mogoče v Ljubljani ne bodo več dobile. Isto velja seveda tudi za vse bogoslovce drugih škofij (kakor tudi za vse dijake). — K. B. Arlič, stud. theol. Št. Janž—Velenje.

š Flegeričeva slavnost. Oni p. n. udeleženci Flegeričeve slavnosti, ki bi se hoteli morebiti iz Središča na slavnostni prostor v Vodrance (tri četrt ure od postaje Središče) ali pa k Sv. Bolfenku (1 in četrt ure pešhoda), vozijo, se prosijo, da to sporočijo odborovemu tajniku nadučitelju A. Kosiju v Središču, da jim preskrbi vozove. Gostom iz Hrvaške je dana ugodna prilika, da se udeležijo cele, torej tudi predpoldanske slavnosti v cerkvi in na pokopališču pri Sv. Bolfenku, ker prihaja vlak že ob 7. uri zjutraj v Središče, za goste od zgornje strani je prilika, pristostvovati celi slavnosti, nekoliko otežkočena, ker pride predpoldanski vlak šele ob tri četrt na 11. uro v Središče. Kdor se namerava udeležiti samo slavnosti na Flegeričevem domu, za tega je ta vlak kakor nalašč. Da ne bode kakega nesporazumljenja, se opomni še enkrat, da so vsa narodna društva dobrodošla in da se posebej ne vabi nobeno društvo, tem manj pa posameznik. — Gg. pevcem pri Flegeričevi slavnosti za moška zbora na pokopališču in na domu ob odkritju plošče na znanje, da bo ob 9. uri predpoldne, to je pred slovesno sv. mašo, pevska vaja v šolskem poslopju pri Svetem Bolfenku. Ako želi kdo še sekiric, naj se nemudoma oglasi pri odborovem tajniku A. Kosiju v Središču.

š Naša letovišča. Dobrnske toplice, dne 10. avgusta 1913. Danes se je vršila običajna vsakoletna tombola v prid topliške požarne brambe in njene ga rešilnega oddelka. Prireditve je bila prav dobro obiskana in je čisti dobiček prav znaten — 600 K. Dočim naša požarna bramba hira, od vaj namreč ni veliko slišati, pač pa tu pa tam kakšen nepotreben »Heil«, moramo pa delovanje rešilnega oddelka naravnost kot prav koristna hvaliti. Medtem, ko se je tombola vršila, je pa razsajal strašen vihar. Električna razsvetljava je večkrat odpovedala, v temi pa je nebeška elektrika v bližnjih razsvetila salon. V tej strašni nevihti se je vsula toča, sicer drobna in med dežjem tako, da je bil ves okoliš bel kakor pozimi. Okoli deset minut je padalo toča, ki si je izbrala črto od Sv. Janeza, Lokvice, Pristava, Dobrno tja preko Sv. Miklavža. Še danes, ko vam to poročam, leži toča po senčnatih gozdih in jarkih. Škoda je seveda velika. — Dobrna: Gospa Helena Odilon si je naše toplice izvolila za zdravljenje, akoravno je bila prvotno namenjena na morje. Kako malo se uprava toplic za intenzivno reklamo briga, se razvidi iz tega, da je mož gospe Odilon gospod dr. Kasimir Radvan v Celju slučajno zapazil naš omnibus - avtomobil z napisom Bad Neuhaus. Le tako je zvedel, da so tukaj tudi toplice. Gospa Odilon se ne počuti prav dobro in stoka pogostokrat vsled bolečin. Tu in tam se da prenesti na balkon na sveži zrak. Danes, 12. t. m., bo vzela prvo kopel, ki ji bo gotovo pomagala, saj je znano, da je naš vrellec čudno dober. — Slovanov je zdaj veliko na Dobrni, le škoda, da se čisto nič ne pokažejo. Pri benefic-koncertu topliške godbe ni bilo na programu ne ene slovanske točke, in pri vsakdanjih dvojnih koncertih se le tu in tam čuje kaj slovanskega. In mi smo zadovoljni!! Le nemške in nemškutarke gostilne se večinoma podpirajo! Je seveda tudi nekaj častnih izjem.

š V krog nemško-nacionalnih in nemškutarskih listov, ki so se lotili »klerikalne prireditve« na Dobrni dne 7. t. m., je stopil tudi »Slovenski Narod«. On trdi, da je bil pretep, ki se je isti dan vršil na Dobrni, deloma tudi na tukajšnjem pokopališču, v zvezi s klerikalno prireditvijo. Konstatiram pa 1. da noben udeležencev »klerikalne prireditve« ni bil pri tem pretepu, 2. da se je ta pretep začel v »Narodu« in nemškutariji blizu stoječi nemškutarski gostilni »Styria« na Dobrni in 3. da je sramota za ta list, da gre in zabavlja v našem, od nemškutarjev tako ogroženem kraju čez slovanske veselice.

š Konstantinova in Ciril Metodova slavnost v Konjicah bo v nedeljo, dne 17. avgusta, po večernicah. Vspored: Petje, govor, deklamacije, igra »Skrivnostna zaroka«, dve lepi skladbi za salonski orkester ter nastop Frakeljnovga Boštjana.

š Važne zadeve našega delavstva na Štajerskem. Griže v Savinjski dolini. Da bodo vsi člani spodnještajerske bratovske skladišnice vedeli, za kaj se gre pri zadnjih naših posvetovanjih, jim objavljamo odlok rudarske oblasti, ki se glasi: Na podlagi razsodbe v ugovoru c. kr. ministrstva za javna dela z dne 19. aprila 1913, št. 51.584 — XVI — 1912 glede pravomočnosti tu-

uradnega ukrepa z dne 15. aprila, št. 1855, veljajo sledeče dodatne določbe k §§ 45., 46. in 86.: Dokler se ne ukrene kaj drugega, se ustavi vsako plačevanje onih rezervnih deležev, ki so bili pridobljeni do 31. decembra 1910. Izplačevalo, oziroma plodonosno nalagalo ali nakazalo drugim bratovskim skladiščam se bo le one rezervne deleže, ki so bili pri vstopu v delo prineseni od drugih bratovskih skladišč, oziroma one rezervne deleže, ki so bili pridobljeni do 1. januarja 1911, v kolikor so bili v tem času prispevki plačani. Nazadnje navedene rezervne deleže je odmeriti tako, da se ravna rezervni delež brez obresti po višini znesek, ki so ga člani vsak zase vplačali v označeni doli svojega članstva potom lastnih prispevkov. Ta odlok je izdalo c. kr. rudniško glavarstvo v Celovcu dne 26. aprila 1913. Ker so se delavci zaupno med seboj že zmenili, kako preprečiti škodo, ki prihaja iz tega odloka, je tedaj njihova naloga, da njihove predloge sprejme tudi bratovska skladiščnica. Delavci, pristopajte k Jugoslovanski Strokovni Zvezi!

š Št. Jurij ob južni železnici. Strela je udarila v gospodarsko poslopje Jakoba Mastnak in je vžgala. Poslopje je popolnoma pogorelo.

Primorske vesti.

p Volitev župana v Trstu. V torek opoldne se je v tržaškem mestnem svetu vršila zapisnega izvoljenih svetnikov ter volitev župana in obeh podpredsednikov. Za župana je bil izvoljen zopet z 59 glasovi (vseh 12 slovenskih glasovnic je bilo belih) dr. Alfonz Valerio. Ena glasovnica je volila dr. Broccija, ki pa je izvoljen le za prvega župana, dočim je drugi podžupan inženir Doria.

p Nevaren anarhist. V Trstu so zaprli italijanskega anarhista Bernarda Jurisa, ki so ga bili leta 1898 izgnali iz Avstro - Ogrske. Mož je nevaren anarhist in tat. V Trstu so ga zalotili o priklki, kamor se je bil pred dnevi vrnil iz Benetk, ko je v neki krčmi jedel in pil, potem pa plačal, a vzel seboj z mize štiri jajca, ki jih je »pozabil plačati«. Aretacija je dala povod, da so ga spoznali. Sedaj sledi sodba, potem mu pa zopet pokažejo pot v Italijo.

p Izgnan žurnalst. Na Reki je bil pri dnevniku »Voce del popolo« mnogo let uslužben kot urednik Tržačan Marcuzzi, a sedaj ga je obmejna policija izgnala kot nadležnega tujca. Pisava omenjenega dnevnika je namreč že par tednov taka, da je bilo malo dni, da ne bi bil list — ki se ga prej celih 25 let ni bil lotil rdeči svinčnik — zaplajen. In sedaj bo morda mir.

p Od vojne mornarice. K avstrijskemu vojaškemu oddelku v Skadru so za stalno komandirani poročniki vojne mornarice Lotar Leschanowsky, Hektor Slokovič in Leonid Palese iz Pulja.

p Guverner grške banke na potu. V Trst je prišel v torek iz Pariza guverner grške državne banke in delegat pri finančni komisiji v Parizu Jean R. Valaoritis in je odplul popoldne proti Atenam.

p Vojaska inšpekcija v Ajdovščini. Te dni si je ogledal fcm. Benda, ki je inspektor trdnjavske artiljerije, bataljon trdnjavske artiljerije v Ajdovščini. Inšpekcija je bila zelo natančna in fcm. se je posebno zanimal za nove gradnje crarskih skladišč za municijo med Ajdovščino in Vipavo.

p Velikanska grobnica. Na pokopališču pri Sv. Ani v Trstu so uredili veliko grobnico, kjer bodo shranjevali za dobo kakih treh mesecev trupla, za katera še niso dogotovljene lastne grobnice. Votlina je 15 metrov dolga in poltretji meter široka, njene stene pa so iz železnega betona.

p Miljonarjev konec. Na tržaškem občinskem pokopališču se je na grobnici svoje rodovine v torek zjutraj zastrupil milijonar Konstantin Cassab. Pokojni, ki se je napil feuilove kisline, je bil znan kot brutalen človek, ki je nečloveško pretepal in mučil svojo deset let staro edino hčerko. Sedaj bi bil imel biti radi tega obsojen, a se je sodel sam.

p Po smrti v vodnjak. V Pulju je padel delavec Matej Broac v 10 metrov globok vodnjak, pri katerem je imel opravka in si je strl lobanjo nad tilnikom. Moža so prenesli na pol mrtvega v bolnišnico, kjer je kmalu izdihnil.

p Samoumor v hotelu. V Pulju v hotelu »Austria« se je zastrupila 30 let stara Tržačanka Evfemija Delosta. Kaj je ženo gnalo v smrt, ni znano.

p Črne koze se v Trstu zopet pojavljajo. Dočim so po zadnjih slučajih domnevali, da ne bo nobenega več, je obolelo v ponedeljek nenadoma četrto dece v bolnišnici za otroke. Ti novi

slučaji so zelo čudni in zdravniki ne morejo pojmiti, kako so se mogli pojaviti.

p Dolgotrajna pot jadrnice. V Trstu je prispela iz Aleksandrije v Egiptu italijanska jadrnica »Tripoli«, koje kapitan pripoveduje, da je rabil za pot celih 37 dni. Ladja je bila naložena s starim železom in je morala prestati marsikako hudo uro, ki jo je ovirala na potu. Nekoč je pa bilo morje celo tako nevarno, da so morali zmetati v morje del tovara, samo da se vzdrže na površju.

p Gledališče »Verdi« v Trstu. Mestno italijansko gledališče »Verdi« v Trstu prevzame letošnje sezono italijanski impresario Quaranta iz Italije, in sicer brez prispevanja mestne občine, ki bo dala samo električno razsvetljava in požarno brambo.

p Natakarijeva beda. V Trstu je našel v nedeljo zjutraj v nasadih pred južnim kolodvorom neki stražnik 18 let starega natakarija Karla Buschmanna z Dunaja, ki je ležal za grmom na zemlji in se ni genil. Stražnik je mislil, da je pijan in ga je zato sunil narahlo z nožem. Natakarij pa je stražnika samo medlo pogledal, pa zopet zamižal. Sedaj je stražnik vedel, da je fantu zelo slabo in je telefoniral na rešilno postajo. Prišel je kmalu voz, ki je naložil natakarija in ga odpeljal v bolnišnico, kjer so konstatirali, da ga je glad tako umoril.

Darovi za katoliški shod.

Jos. Lončarič, velepodjetnik, Ljubljana, dar 160 K; hranilnica in posojilnica Sv. Peter v Sav. dolini 10 K; dr. Fran Kovačič, prof. bogoslovja, Maribor, 5 K; Fran Triller, Lesce, 2 K; Marijana Walland, Lesce, 1 K; Janez Prešern, župnik, Koprivnica, 5 K; tri »rupenske« dekleta 1 K 20 vin.; Peter Mohor, župnik, Konjšica, 3 K; Helena Muhovec, Konjšica, 1 K; zavod sv. Marte v Ljubljani 5 K 60 vin.; dr. Josip Marčelič, škof, Dubrovnik, 50 K; hranilnica in posojilnica Kazaze 2 K; Tomaž Ulbing, župnik, Kazaze, 2 K; Marija Vrančič, vdova nadofic. juž. železnice, Ljubljana, 1 K; Marko Škofič, Zreče, 2 K; Matija Karba, župnik, Zreče, 10 K; župni urad Senturška gora 2 K; J. Zega, župnik, Ricmanje, 2 K; Iv. Slavec, kanonik, Trst, 5 K; Amalija Štravbar, Novo mesto, 2 K; V. Filler, župnik, Dole pri Litiji, 5 K; Ana Por, Kranj, 1 K; Ant. Lovšin, župnik, Radomlje, 10 K; Alojzij Kummer, župnik v pok., Stara Loka, 5 K; Edvard Janžek, župnik v pok., Sv. Marijeta, 10 K; Alojzij Mišič, Breg, p. Borovnica, 2 K; Ivan Nagel, župnik, Obirsko, Kor., 2 K; Fran Kukovica, Nagy-Szabos, Ogrsko, 2 K 40 vin.; Anton Jeglič, nadpaznik, Ljubljana, 3 K; Papež Blaž, nadpaznik, Ljubljana, 3 K; Gradišek Anton, paznik, Ljubljana, 2 K; Pogačnik Mihael, paznik, Ljubljana, 2 K; Komatar Franc, nadpaznik, Ljubljana, 1 K; Kovačič Martin, paznik, Ljubljana, 1 K; Košmrl Josip, paznik, Ljubljana, 1 K; Jelinkar Anton, paznik, Ljubljana, 1 K; Leben Ivan, paznik, Ljubljana, 1 K; Jurčič Fran, paznik, Ljubljana, 1 K; Šolar Rudolf, paznik, Ljubljana, 1 K; Lavrič Avgust, paznik, Ljubljana, 1 K; Tanko Franc, paznik, Ljubljana, 60 vin.; Tratinik Ivan, paznik, Ljubljana, 50 vin.; Jožef Novak, župnik, Povir, 6 K; neimenovan, Razbor, 30 vin.; Franjo Dovgan, prošt, Metlika, 10 K; Franjo Rakovec, Metlika, 5 K; III. red sv. Frančiška v Ljubljani, 100 K.

Nujno prosimo nadaljnjih darov. Darovi naj se blagohotno pošiljajo na naslov: Anton Sušnik, c. kr. profesor v Ljubljani.

Dnevne novice.

+ Velik shod na Sv. Gori pri Litiji se bo vršil v petek, Vel. šmarna dan ob 11. uri dopoldne. Kmečka zveza za moravsko dekanijo je razvila velike priprave za ta shod. Udeležba obeta biti ogromna; mnogo županov je že zagotovilo svojo udeležbo. O političnem položaju bo poročal poslanec dr. Zajec. Shod se bo vršil pod milim nebom.

+ Poslanci brez imena. V Goriškem deželnem zboru sedi 11 slovenskih poslancev, ki iščejo imena. So namreč brez njega. »Edinost« z dne 10. avgusta jih krščuje za samostojne tako-le: »O nekdanji takozvani »narodno-napredni stranki« ni bilo ob goriških volitvah niti duha niti sluha več — razsula se je sama v svojem brezdelju. Nihče ni žaloval za njo in nihče si je ni želel zopet nazaj. Zato je tudi povsod napravljalo naravnost mučen vtis dejstvo, da so se potem, ko so bili izvoljeni samostojni kandidati, polastili teh kandidatov oni krogi, ki so bili skoraj največ krivi, da je prišlo do takega splošnega razsula na Goriškem. Zlasti po ljubljanskem, takoseimenujočem »naprednem časopisju« ni bilo namreč čitati nič drugega nego: »napredni kandidati«, zmaga »naprednjakov«, zmaga »narodnonapredne« misli itd. itd. Stranka, ki je na Goriškem doživela že pred daljšim časom svoj popoln poraz, se je hotela polastiti samostojnih kandidatov in njihovih zmag. Z ogorčenjem so zavračali samostojni kandidati v svojih izjavah napram volilcem insinucijo, da bi imeli kaj skupnega s to stranko. Zmaga samostojnih kandidatov bi bila popolna na vsej črti, da nam ni pokvarilo uspeha bahanje takimenovane »napredne« stranke in njenega časopisa s tujim perjem.« Boter »Slovenski Narod« jim hoče dati ime starega svetnika:

»Liberalni« »Narod« z dne 12. avgusta piše: »Zatajenje naprednjakov v »Edinosti« je vzbudilo ogorčenje. Samostojni nar. kandidati so zmagali samo s pomočjo tistih volilcev, ki so odločno naprednega mišljenja. Ti so se zanje zavzeli, šli z njimi in jim pomagali do zmage, smatrajoč jih za zastopnike naprednih idej. Faktično so si stali pri volitvah nasproti naprednjaki in klerikalni novostrojari in zmagali so faktično naprednjaki. Samostojne kandidati so napredni volilci smatrali za nositelje napredne misli. Zavedni napredni volilci so odločili zmago samostojnih kandidatov, brez njih bi ne bil nobeden izvoljen.« Tretji boter pri krstu stranke bi pa bila rada »Soča«. Ta pravi: »Stranka se je komaj porodila, ni še organizirana«, se torej ne mudi, najbolj bi ji pa pristojalo ime »narodna«. Ne vemo, kaj bo rekel v vsemu temu dr. Gregorčič, ki ji je tudi dal že svoje ime: »Stranka za složno delovanje«, seveda brez novostrojarijev, ki jih je vsaj polovica vseh v deželi.

— Zastavonoše, ki imajo narodne noče, naj svoje naslove takoj javijo pripravljalnemu odboru za katoliški shod.

— Slov. kat. izobraževalno društvo na Senturški gori priredi slavnost v proslavo 65 letnice vladanja presvetlega cesarja in v proslavo Konstantinovega jubileja v nedeljo, dne 17. avgusta 1913. Ob 9. uri zjutraj slovesna sv. maša s slavnostnim govorom g. prof. dr. Mihaela Opeka. Popoldne po litanijah ob pol 3. uri igra: »Skrivnostna zaroka«, po igri planinska veselica. Pri slavnosti sodeluje slavni moški in mešani pevski zbor iz Cerkelj.

— Otvoritev ljudskega odra v Kropi. Slovensko katol. delavsko društvo v Kropi vabi k slavnosti otvoritve novega ljudskega odra, ki se vrši na Vel. Šmaren, dne 15. avgusta 1913. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina: I. sedež 1 K, II. sedež 70 vin., III. sedež 50 vin., stojišča 30 vin., otroci 20 vin. Čisti dobiček je namenjen za poravnavo društvenega dolga.

— Gasilno društvo v Selcih. Ker se vrtna veselica »Prostovoljnega gasilnega društva« v Selcih radi slabega vremena ni mogla vršiti dne 10. avgusta, se bo vršila nepreklicno ob vsakem vremenu dne 17. avgusta. Zbirališče društev je ob 3. uri pred Gasilnim domom.

— Četvorčke je povila soproga nekega zagrebskega redarja. Vsi so bili mrtvi.

— Mlin pogorel. 11. t. m. je v Dalju pogorel mlin Steve Kovačevića. Škode je 20.000 kron.

— Slovaška razstava leta 1914. Velehradsko poljedelsko društvo priredi prihodnje leto slovaško razstavo v Ogrskem Gradišču. Razstava bo podala natančno sliko tamkajšnjega slovaškega prebivalstva v narodnem, gospodarskem in prosvetnem oziru. Na razstavi bodo zastopani tudi najboljši slovaški slikarji s svojimi deli. Za časa razstave se bodo vršile velike slovaške narodne slavnosti in zborovanja narodnih društev.

— Iz Dola pri Ljubljani. V nedeljo, dne 3. avgusta, je bila v Dolu javna telovadba Orlov poljskega okrožja. Posamezni telovadci so se odlikovali z izredno izurjenostjo, kar more dati le vztrajna vaja. — Gotovo je trajno vežbanje za fante v mladih letih nekaj dobrega že zato, ker jim vzame čas za razne surovosti in nerodnosti. — Razvila se je potem na vrtu pri Zidarju prav prijetna zabava ob srečolovu in šaljivi pošti. Orlovska godba iz Polja je cel čas zabavala navzoče občinstvo, ki je v obilnem številu zasedlo prostoren vrt. — Teden kasneje, 10. avgusta, pa smo imeli zanimivo predavanje v izobraževalnem društvu o stvari, ki utegne postati za naše gospodarje še velikega pomena. G. sadjerejski nadzornik Humek iz Ljubljane nam je razložil pomen novega razstreliva za razrahljanje zemlje, zvanega »dinamon«. V naprednejših deželah to sredstvo že uspešno rabijo, pri nas se je šele pred kratkim začelo s tem poizkušati. V ponedeljek dopoldne so se potem delali praktični poizkusi na prostem, kjer so navzoči imeli priliko na lastne oči prepričati se o izredni moči tega sredstva, zlasti pri razstreljevanju močnih starih štorov. V par urah se doseže uspeh, ki bi ga nekaj moč ne doseglo cel dan. Te poizkuse nam je preskrbel g. komerčni svetnik Povše, ki se kot znan veščak kmetijske vprašanja ter predsednik kmetijske družbe zlasti zanima za to zadevo.

— Sestanek v Domu na Vršču dne 15. t. m. se mora vsled veselice in koncerta Letoviškega društva v Kranjski Gori preložiti na poznejši čas.

— Blejska zdraviliška godba priredi dne 15. avgusta 1913 v Zdraviliščni dvorani ob pol 9. zvečer benefični koncert. Kapelnik C. M. Hrazdira. Vstopnina za osebo 2 K. Predprodaja vstopnic pri hotelirju g. Trnki v Zdraviliščnem domu.

— Avtomobilna zveza Celje — Ljubljana. V petek, 15. t. m. popoldne vozila iz Celja proti Ljubljani dva avtomobila. Prvi ob pol 2., drugi ob pol 3. uri popoldne od hotela Beli vol. Pri zadostni udeležbi bo povratek še isto noč iz Ljubljane v Celje. S tem se nudi najlepša ugodnost za poset gledališke predstave na prostem v park-hotelu Tivoli v Ljubljani.

— Nagla smrt bivše hrvaške umetnice. Te dni je na neki domači zabavi pri kopalniščnem ravnatelju Milanu Kaiserju v Stubških Toplicah sodelovala tudi gospa Slava Housa-Partsch, bivša operetna subreta na zagrebskem gledališču in ljubljenska hrvaškega občinstva. Ravno je ob spremljevanju glasovirja odpela pesem »Čuvao te Bog«, ko se je nenadoma zgrudila mrtva, zadeta od srčne kapi. Pokojna Slava House se je po petletnem umetniškem delovanju na zagrebskem gledališču poročila z vojaškim zdravnikom dr. Partschem in šla z njim v Besiljevo, kjer je Partsch dobil mesto občinskega zdravnika. Bila je pridna gospodinja in dobra mati. Predlanskim ji je umrl mož v najlepši moški dobi, sedaj mu je sledila tudi ona, zapustivši troje sirot: 2 sinova in hčerko.

— Potres v Zagrebu. 12. t. m. zjutraj po 6. uri so čutili v Zagrebu in okolici lahek lokalni potres.

— V obrambi matere ubil očeta. Risto Pajin v Mokrem v Bosni je bil hud pijanec in je grdo delal s svojo ženo. Ko je te dni zopet pijan začel biti ženo, je priskočil materi na pomoč še nedorasli sin Stevo, ki je v boju z očetom potegnil nož in večkrat zabodel očeta, ki je vsled ran umrl. Nesrečnega fanta so zaprli.

— Postaja Jesenice na progi št. Vid ob Glini—Trst c. kr. drž. žel. se razširi. Tozadevna gradbena dela, naprave in dobave se oddajo ponudbenim potom deloma proti pavslu, deloma proti enotnim cenam in naknadni izmeri. Ponudbe je vložiti najkasneje do 20. avgusta 1913 do 12. ure popoldne pri c. kr. ravnateljstvu drž. železnice v Trstu.

— Igralnica v Cirkvenici pri Reki. Hrvaška deželna vlada je nekemu konsorciju izdala 25letno dovoljenje za otvorenje moderne igralnice v Cirkvenici, v kateri bodo dovoljene vse igre.

— V bosanski Posavini se je minulo soboto utrgal oblak; voda je preplavila lepa polja.

— Letina v dalmatinskem Zagorju je nad vse pričakovanje bogata. Pšenica je izvrstno obrodila, tobak je zrasel kakor gora, izvrsten je krompir in zelenjava. Zagorci hvalijo Boga za blagoslovljeno letino.

— Smrt v pijanosti. 9. t. m. zjutraj so našli pred Permetovo hišo v Ivančini gorici v občestnem jarku mrtvega znanega pijanca Franca Kavšek iz Mleševa. Ležal je na ustih. Prejšnji večer so ga videli pijanega ter je najbrže padel na usta in se zadušil.

— Tolstega knjiga zaplenjena v Dalmaciji. Državno namestništvo v Splitu je zaplenilo hrvaški prevod Tolstega brošure o kmečkih puntih, ki je bila nedavno tega v Rusiji uničena.

Koroške novice.

k Smrtno se je ponesrečil s kolesom g. kaplan Rieder v Šmohoru.

Razne stvari.

Živali v balkanski vojni. Srbski listi priobčujejo poziv, ki ima namen v posebni knjigi izbrati vse, kar se je ali se bo važnega in zanimivega opazilo na živalih (konjih in volih), ki so sodelovale v zadnjih balkanskih vojnah. Poziv, ki so ga podpisali Miloslav P. Kurtović, član Srb. poljedelskega društva, dr. Josa J. Marković, član društva za varstvo živali in časnikar Dušan Mil. Šijački, poudarja, da kakor so predniki zapustili podatke o »šarču« kraljeviča Marka, o »rjavcu« Strahiniča bana in mnogo drugih zvestih živalih starih srbskih junakov, tako morajo tudi sedanjiki svojim potomcem zapustiti pisane spomine na zveste domače živali, ki so sodelovale v bojih za domovino in prenašale vse vojne težave daleč proč od domačih jasli. Nekaj takih poročil je že zbranih. Tako je neki vojak opisal, kako se konj ni hotel ločiti od svojega smrtnoranjene gospodarja, dokler le-ta ni izdihnil in se ohladil. Drugi je opazoval, kako je konj jokal za ubitim gospodarjem in ni hotel jesti. Tretji zopet pripoveduje, kako sta se oče in sin nenadoma sešla na bojišču. Neki oče se je namreč letos pozimi z domačimi konji odpravil na pot, da obišče sina-vojaka na daljnem bojnem polju. Neke noči se je vozil tako po njemu dotedaj nepoznanih krajih. Bila je gosta tema. Naenkrat se iz velike daljave oglasi konjsko rezgetanje. Kmetova konja zastrizeta z ušesi in jo na vso moč ubere v smeri, odkoder je prihajalo konj-

ske rezgetanje. Nato se pa hipno ustavila ob nekem jezdecu — bil je domači sin da domačem konju! Oče je poljubil najprej sina, potem pa njegovega konja, ki je svoje domače od daleč spoznal in z rezgetanjem povročil nenadni srečni sestanek. — Neki konj se je ponoči na vojnem taborišču v Kraljavo odtrgal in izginil. Čez tri dni pa je iz Mačve prispela brzovjaka, da se je konj vrnil domu. — Tudi o volih se poročajo zanimiva opazovanja, kako mukajo in tulijo, ko se po dolgem času približajo domači hiši, kako se potem vohaje in ližejo s svojimi doma ostalimi tovariši. O nekem volu pripovedujejo celo, da je z glavo porival seno pred svojega iz vojne dospeloga druga.

Ženski policaji v Chikagi. Te dni je v Chikagi 10 ženskih policajev nastopilo svojo službo. Vse so krepke ženske, ki so se izvežbale v boksanju.

Liga za spodobno obnašanje pri pogrebih se je osnovala na Francoskem pod predsedstvom dijonskega škofa. Na Francoskem — in marsikje drugod — se je namreč razširila razvada, da se pogrebi za pogrebom med sabo živahno pogovarjajo in smejejo. Člani lige se morajo med drugim zavezati, da bodo v oporoki odredili, da ne marajo ob svojem pogrebu ne godbe ne vencev.

V katerem stanu ljudje najdlje žive. Neka pariška zdravnica je na podlagi življenjepisnih podatkov o velikih možeh dognala, da najdlje žive slikarji. Tako so živeli slavni slikarji: Perugino 78 let, Albani 82, Bellini 89, Michelangelo 89, Tizian 100, Van Dyck 78 let itd. Za slikarje žive najdlje duhovniki, potem pa modroslovci.

70 letnica Bude Budisavljeviča. Znani srbsko - hrvaški pisatelj Bude Budisavljevič je 29. julija letos obhajal svojo sedemdesetletnico. Rojen je bil v Bjelopolju v Liki ter je bil sodobnik in prijatelj Vukelića, Trnskega, Senoe in Perkoveca. Sodeloval je pri mnogih hrvaških časopisih, zlasti pri »Vijenču«. Pisateljuje že 45 let. Matica Hrvatska in Matica Srbska v Novem Sadu izdala letos njegova dela.

Za aprovizacijo Sarajeva. Te dni se je v Sarajevu vršila anketa, kako izboljšati kakovost in množino živil v Sarajevu, kjer vlada zlasti sedaj radi mnogobrojnega vojaštva nezaslišana draginja. Najbolj primanjkuje mleka, kar je glavni vzrok, da vlada med otroci 30 do 40% umrljivosti. Zdravnik dr. Jojkić je poročal, da je v svoji praksi naletel na otroke, ki mleka niti poznali niso. Anketa se je izrekla za to, da občina sama uvažuj in prodajaj mleko v občinskih mlekarnah. Glede mesa je bil najbolj ugoden predlog ta, da naj občina in vojni erar skupaj dobavljata meso za mesarje, ki bi ga za določene cene na drobno prodajali. Za pridelavo zelenjave naj bi občina meliorirala zemljišča in jih dala v najem vrtnarjem. Občina bi potem zelenjavo, krompir, zelje in drugo kupovala na debelo in na drobno prodajala. Anketa predlaga znižanje cen na železnicah za živila, zgradbo velike klavnice in zgradbo cest. Občina naj mleko tudi brezplačno oddaja revnim družinam z otroci.

Galantni župan. »La Vie Parisienne« pripoveduje iz Italije naslednjo dogodenco: Kraljica Jelena je prišla v malo mestece v bližini Florence k blagoslovljenju Viktor Emanuelovega spomenika. Po slavnostnih govorih so kraljici ponudili kozarec, napolnjen s sektom. Pri tej priliki pade, ne da bi navzoči opazili, kapljica na njeno obleko. Kraljica hitro seže v žep, da si vzame iz njega žepni robec, toda skromni gospod župan se oglasi z zvestoudanim glasom: »Prosim, Veličanstvo, ni potreba, ker je že vse plačano.«

Maksim Gorki težko bolan. Slavni ruski pisatelj Maksim Gorki, ki je bil nedavno pomiloščen in bi se bil imel iz tujine vrniti domov v Rusijo, kjer so njegovi prijatelji in umetniki pripravljali na njegov slovesen sprejem, je nenadoma zopet težko obolel in se moral podati v Rimini. Zdravniki upajo, da Gorki v tamkajšnjem milem podnebjju zopet okrevja.

Ogromen kušcar. Neki holandski uradnik je na otoku Comodo med Floresom in Svenbawom odkril največjo doslej znano vrsto kuščarja. Domačini mu pravijo »bocaja darat« — kopneni krokodil. Žival zraste do šest in več metrov dolžine. Dotični uradnik je sam ustrelil več živali po štiri metre dolgih in jih poslal na Javo, kjer so novemu kuščarju dali ime »Varanus Comovensis«. Enega mladega kuščarja se je posrečilo vjeti živega in poslati na Javo.

Za kolero je obolel drugi vojak garnizije v Kotoru. Rumunija je pa zaprla mejo nasproti Ogrski, češ, da razsaja kolera na Ogrskem. Iz Budimpešte se pa poroča, da so Rumunci mejo zato zaprli, ker hočejo preprečiti, da svet izve, da razsaja v Rumuniji kolera, vsled katere je že do 8. avgusta 800 oseb obolelo.

Vojaški avtomobil ponesrečil. »Militärische Rundschau« poroča, da je pri Traiskirchenu se prekučnil in razbil neki vojaški avtomobil. Stotnik Heyrowski je nevarno ranjen.

V Bosni prepovedan češki list. Bosenska deželna vlada je odvzela poštni debit češkemu narodno-socialnemu glasilu »Česke Slovo« v Pragi.

Sam se je naznanil. Prvi knjigovodja v preravski mestni hranilnici, Dworschak, je te dni zvedel, da se bo vršila revizija. Takoj se je vsedel v avtomobil in se odpeljal v Olomuc, kjer se je naznanil na policiji in povedal, da je v zadnjem času poneveril 150.000 kron. Dworschaka so zaprli.

Gozdno gospodarstvo v Bosni. Skupni finančni minister Bilinski je v Bosni izvedel važno finančno transakcijo: vsa podjetja »Bosenske delniške družbe« za gozdno industrijo preidejo v last deželne uprave. Družbo je leta 1892. ustanovil Bavarec Oton Steinbeis. Deželna vlada je z družbo sklenila pogodbo, ki dovoljuje družbi sekanje po vsem obširnem gozdnem področju reke Sane. Pogodba bi imela veljati še 18, oziroma 22 let. Družba je imela osem milijonov kron kapitala in je ustanovila in razvila ogromna podjetja; samo gozdne železnice so dolge 50 km. Lani je družba razdelila 10 % dividendo, za letošnje pa obeta še višja. Pogodba je bila za družbo silno ugodna na škodo dežele. Zato je tem večja pomena, da se je posrečilo celokupno ogromno podjetje spraviti v deželne roke, in sicer tako, da dežela polagoma prevzame za 5 milijonov (od 6 emitiranih) delnic. V to svrhu deželi ne bo treba najemati nobenega posojila, ker bo kupno ceno izplačevala v letnih obrokih iz dohodkov podjetja samega. Steinbeis ostane še naprej v upravi.

Važna vojna iznajdba. Italijanski inženir Ulivi dela v Havru poizkuse s svojo iznajdbo, ki bo, če se obnese, velikega pomena za vojskovanje zlasti na morju. Gre namreč za aparat, s katerim se morejo s pomočjo ultravioletnih žarkov na 20 kilometrov daleč vžgati eksplozivne snovi v kovinastem ovojju. Francosko vojno ministrstvo je k poizkusom poslalo več častnikov.

Izgredi ob stavki v Milanu. Med stavkujočim delavstvom v Milanu in policijo je bilo 5. t. m. več spopadov. Nadalje so se stavki pridružili tudi prodajalci živil in sadja. Stavkujoči obmetavajo s kamenjem tvornice, kjer se dela. Bilo je več spopadov s policijo in s kavalirijo. Karabinieri so šest delavcev aretirali, stavkujoče delavstvo je hotelo aretovance karabinierom iztrgati. Karabinieri so nato streljali, na kar je kavalirija stavkujoče razkropila. Več oseb je bilo ranjenih.

Princ povozil mestnega svetovalca. Avtomobil, v katerem se je skozi Langfuhr hitro vozil princ Friderik Karol, je povozil 60 let starega kratkovidnega mestnega svetovalca Oestreicha. Princ je vzel ranjenca v avtomobil in ga peljal v mestno bolnišnico. Dvomijo, da Oestreich ozdravi. Nedavno je brat princa Friderika Karola povozil do smrti pri Potsdamu nekega vojaka.

Novosti na kinematografskih odrih. Tovarnarji kinematografskih filmov so sedaj posegli po klasikih. Za jesen se pripravljajo Schillerjevi »Razbojniki«, »Viljem Tell« in »Spletke in ljubezen«; dalje Walter Scottovo mojstrsko delo »Ivanhoe«. Na filmu je že Holteisov »Lovor in beraška palica« in Philippjev »Dedič«. Pavel Lindau je za Bassermanna napisal novo kinodramo »Zadnji dan«, ko neki starček še enkrat v duhu preživi vse svoje življenje in nato umrje. Druga drama »Kralj«, v kateri igra »Bassermann glavno vlogo, je od R. Fischerja. Neka nemška tvrdka pripravlja za kinematograf Bismarckovo življenje, Leonid Andrejev pa piše dramo o Tolstojem življenju, ki jo bodo na filmu predstavljali prvi ruski igralci. Tolstojev »Živi mrlič« je že tudi predelan za film. Ernst Klein je opisal dramo »Zračni detektiv«.

Srbski carinski postaji na albanski meji sta se doslej ustanovili dve: položanska in zvezdanska.

Židovski narodni sklad. L. 1901. je svetovna židovska organizacija osnovala židovski narodni sklad za kupovanje zemlje v Palestini. Sedaj znaša ta fond že 4 milijone frankov in prinaša velike dohodke. Doneski se hitro množe. V Palestini se že nakupujejo posestva v velikem obsegu.

Rimsko duhovsko semenišče Santa Appollinara so v soboto definitivno zaprli. Sedaj, ko tega starodavnega in slavnega zavoda ni več, ostaneta v Rimu le še dve duhovski semenišči: Lateransko in pri Sante Mare.

Nesreča v zraku. Ponesrečil je aviatik Schäfer pri Frankobrodu ob Meni. Schäfer je nevarno ranjen, monter Fingel je pa na zadobjenih poškodbah umrl.

Dvoboj visokih častnikov. V Landauu, Nemčiji, sta se dvobojevala neki generalni major in neki podpolkovnik.

Ruska zdravnica v Belgradu. Dr. Polina Aleksandrovna Rajzman iz Petrograda je dospela v Belgrad, da se posveti negi ranjencev.

Nesreča v gorah. Na Dent du Midiu se je ubil znani planinec tvorničar Künzle iz St. Gallena.

Napad na gimnazijskega ravnatelja. Lvovsko sodišče je te dni bivšega gimnazijca Michalcuka radi napada na gimnazijskega ravnatelja Eliasa v Zolkiewu obsodilo na šest mesecev ječe s postom.

Ekspresni vlak Niš-Solun se uvelde takoj, ko se sklene mir. Vozil bo trikrat na teden na ta način, da se bodo vlaki Pariz—Carigrad (Orijent Ekspres) obrnili v Nišu proti Solunu.

160.000 kron »Matici Srbski« je v oporoki zapustil nedavno umrli veleposestnik v Veliki Kikindi Lazo Nikolić.

Nova slovaška politična stranka. Katoliški Slovaki, ki se zbirajo krog bivšega poslanca župnika Hlinke in Juriže, so za 29. t. m. v Žilint sklicali ljudski shod, na katerem se ustanovi slovaška katoliška stranka.

Potopljena ladja. Iz Trsta se poroča, da se je potopil pri rtu Vilanu parnik Klara Camus. Mornarji so se rešili.

Srbkinja prvi ženski inženir v Nemčiji. Na tehnični visoki šoli v Darmstadtu je gdčna Vučić iz Srbije položila inženirski izpit, in sicer iz arhitekture. To je prva ženska, ki je v Nemčiji dobila inženirsko diplomu.

Klorkalcij za posipanje cest. Na Angleskem so proti cestnemu prahu začeli uporabljati klorkalcij, ki se kot postranski proizvod dobiva pri proizvodnji kalija in je jako poceni. Klorkalcij ima lastnost, da vleče nase zračno vlogo, tako da so ulice, ki so s klorkalcijem posute, vedno mokre.

Nemci na Hrvaškem stavijo svoje zahteve. Glasilo Nemcev v Hrvaški in Slavoniji, »Deutsches Volksblatt«, navaja zahteve, pod katerimi bi bili Nemci voljni podpirati akcijo barona Skerleca. Te zahteve so: Nemškim otrokom se zagotovi nemški pouk v šoli; nemškemu prebivalstvu se omogoči občevarje z oblastmi v nemškem jeziku (na Hrvaškem! A kako se godi Slovincem na njih domaćih tleh na Stajerskem in Koroškem?! Op. ur.); Nemcem se dovoli svobodno sestajanje in združevanje; ne dela se jim težav, ako si hočejo pridobiti domovinsko pravico; vseh kulturnih in gospodarskih ustanov naj bodo ravno tako deležni kakor ostalo prebivalstvo.

Prebivalstvo Prusije po narodnosti. Prusija ima 40.165.000 prebivalcev, in sicer: 34.426.000 Nemcev, 3.500.000 Poljakov, 204.000 Mazurov, 109.000 Kašubov, 141.000 Dancov, 112.000 Nizozemcev, 107.000 Čehov, 94.000 Litvancev, 65.000 Lužiških Srbov in 130.000 raznih drugih narodnosti. Poleg tega jih je 201.000 navelo, da govorijo nemško in poljski, ki so brez dvoma Poljaki.

Koliko židov živi na vsem svetu? Število židov se ceni na 11—12 milijonov. Od teh jih živi v Evropi 9 milijonov, in sicer: na Ruskem 6 milijonov (leta 1897. jih je bilo 5.215.805), na Rumunskem 256.588 (leta 1899.), na Nemškem 615.000, na Angleskem 245.000, v Avstriji 1.313.867, na Ogrskem 932.458. V Združenih državah v Ameriki živi približno 2 milijona židov, od katerih jih biva v samem New-Yorku cel milijon.

Poštni sokoli namesto poštinih golobov. Kakor poročajo ruski listi, bodo na Ruskem napravili poizkuse s sokoli, ki naj bi nadomeščali sedanje poštne golobe.

Žrtve železnice. Leta 1912. je bilo na angleskih železnicah 1010 ubitih in 8700 ranjenih ljudi. Od ubitih je bilo 109 popotnikov in 343 uradnikov. Izmed ranjencev je bilo 2829 popotnikov in 5562 uslužbenec. Poškodovanih je bilo vsega skupaj 23.290. Samoumrov je bilo v vagonih 222, poizkusov samoumora pa 19. — Pač strašne številke.

Šolske hranilnice. V minulem šolskem letu so v Sv. Ivanu Zelina na Hrvaškem ustanovili šolsko hranilnico, katero samostojno upravlja odbor šolskih otrok, učitelstvo pa ima samo nadzorstvo. Vlagajo se vsote od 2 vinarjev dalje; vloge se sprejemajo dvakrat na teden in se ob navzočnosti predsednika, blagajnika in enega odbornika mečejo v hranilno skrinjico I. hrv. hranilnice. Vlagalec dobi pismo potrjeno, ko vloga doseže 1 K, dobi vlagatelj hranilno knjižico. Knjigovodstvo se pravilno in vestno vodi. Lani so dosegle vloge 596 K 34 vin. — Na Češkem so šolske hranilnice že jako razvite in je bilo že leta 1906. samo v kmečkih zadrugah vložnega 864.453 K denarja šolskih otrok.

Šid — Celovec. Zemunski odvetnik dr. Živan Bertić je v »Pokretu« objavil odprto pismo na kralj. komisarja Skerleca, v katerem opisuje dogodke, ki se mu je pripetilo na železniški postaji v Šidu in ki je skoro na las podoben onemu celovškemu, ki smo ga mi nedavno priobčili na uvodnem mestu. Samo da je v Šidu bil možki pri blagajni in da je šlo ondi za mažarščino. Odvetnik je moral prvič brez

listka na vlak in plačati seveda globo; pri povratku je pa izjavil, da se bo, če ne bo šlo drugače, tudi stepel za svojo pravico, da dobi na hrvaških tleh vozni listek v hrvaškem jeziku. To je pomagalo in blagajnik, ki je preje znal vse druge jezike, samo hrvaškega ne, mu je sedaj navedel ceno listka (za to je namreč šlo) v hrvaškem jeziku.

Ustanovitelj znanega dunajskega kabareta »Hölle« Zigmund Natzler je umrl star 51 let.

Strupene gobe je jedla rodbina železniškega čuvaja Molnarja v Veliki Kaniži. Čuvaj, njegova žena in ženina mati so umrli, dva Molnarjeva otroka se pa smrtjo borita.

Nove igralne banke v Avstriji in na Hrvaškem. »Neues Wiener Journal« poroča, da nameravajo v Badnu pri Dunaju otvoriti igralno banko po vzorcu igralnih bank v Portorosu, Gradežu in v Opatici, kjer se igra hazardna igra »Petits chevaux«. Ustanovil se je sindikat, ki mu načeljuje princ Solm-Braunfels. Izdajajo se deleži po 1000 in 2600 kron. »Neues Wiener Journal« tudi poroča, da je hrvaška deželna vlada nekemu inozemskemu podjetju podelila koncesijo, da ustanovi igralno banko v Cirkvenici. — Če je vse to res, kar »Neues Wiener Journal« poroča, je naravnost škandal, da se trpi tako v Avstriji kakor na Hrvaškem nekaj, kar je po postavi strogo prepovedano: organizirane bande hazardnih igralcev.

Redlova zapuščina. V Pragi se je pred sodiščem dne 12. t. m. razpravljalo o Redlovi zapuščini. Redlova sestra Helena v Lvovu se je le pogojno izjavila za dedinjo, Redlov brat, podpolkovnik Oskar Redl, je pa izjavil, da uveljavi svojo pravico kot dedič le v toliko, v kolikor premoženje ni bilo po hudodelski poti pridobljeno, a Oskar Redl je pozneje svojo zapuščinsko prijavo umaknil. Finančna prokuratura, ki je na ukaz zbornega poveljstva zahtevala odškodnino 100.000 kron, je svojo zahtevo pozneje umaknila, ker bi se bilo moralo pri zapuščinski razpravi razpravljati o stvarih, ki so rezervatne in je vzdržala le zahtevo 450 kron za odškodnino, ker je imel Redl svoje konje v eraričnih hlevih nastanjene. Zapuščinski notar Uhlir je izjavil, da se ne more o višini priglasiženih tirjatev izjaviti in je predlagal, da naj se priglasi-la predlože dedičem.

Na sledu mednarodne tatinske družbe. Iz Hamburga se poroča, da je policija zasledila mednarodno tatinsko družbo, katere člani bivajo na Dunaju, v Hamburgu in v Berlinu in ki so nad 50 vlovov izvedli. Dva glavna krivca so aretirali.

Sulice v ruski konjici. Carski »pri-kaz« od 13. junija letos odreja uvedbo sulic v rusko konjenico. Sulice bodo nad 3 metre dolge in 266 kg težke; konica je na dve strani votlo brušena.

Lekarne. Domovina lekaren je Bagdad, kjer je kalif Almanzog I. 754. pred Kristusom ustanovil prvo lekarno. Za tem je nastala doba, ko so se celo kralji pečali z lekarniškimi nauki. Tako je n. pr. Kambiz lastnoročno kuhar zdravila, Atal Pergamski je pa delal obliže iz svinčene beline. Okoli Kristusovega rojstva so bila že znana homeopatična sredstva. Na Grškem lekarnarji niso bili na dobrem glasu; Likurg je izdal celo postavbo, s katero so jih iz Lakedemonije izgnali, ker so se pečali z umazanimi posli. Epikur je očital Aristotelu, da se peča s sramotnimi lekarniškimi posli. Še huje so lekarnarje zaničevali v Rimu, kjer so jih vzporejali z akrobati in propaliciami. Lekarniško čast so dvignili Arabci, ki so to umetnost bolj cenili. Ko so prišli v Evropo, so na španskem ustanovili tudi lekarne; kasneje so lekarne nastale tudi v Italiji. Tu je potem nastala najsijajnejša doba za lekarnarje; osnovali so si svojo organizacijo, ki je imela svojo zastavo in grb. Na Nemškem se spominjajo lekarnarji šele v prvi polovici XIII. stoletja.

Obrotna šola v Bitolju se otvori s prihodnjim šolskim letom.

Med prijatelji. Liza: »Kaj poveš, dva sta radi nje zblaznela?« Mila: »Da, enemu je dala košarico.« Liza: »In kako je bilo z drugim?« Mila: »Vzela ga je!«

Ljubljanske novice.

Ij Sami ne vedo, kaj so sklenili. Iz včerajšnjega »Slovenskega Naroda« se pozna, da gospodje čutijo, kako slab vtisek je napravila izjava narodno-naprednega izvršilnega odbora o katoliškem shodu na mnoge somišljenike narodno-napredne stranke, ki niso tako omejeni, da bi napram velikim prireditbam v Ljubljani, ako tudi slučajno niso pod patronanco par liberalnih advokatov, odklanjali vsako gostoljubnost. Z »Narodom« ne bomo mnogo polemizirali, ker vemo, da bo po svoji stari

navadi trobil naprej, da je katoliški shod strankarska priredba, saj je tem ljudem vsaka, tudi najmanjša stvar, ki prihaja od naše strani, takoj »strankarska«, dočim vsak svoj spektakel proglašajo za »narodno-naprednega«. In naj se še tako odlikuje po strankarski nerodnosti. Katoliški shod je za Ljubljano nekaj takega, da je že z gospodarskega stališča parola, naj se tak shod in njegovi udeležniki prezirajo, nekaj, kar je morda izvršljivo samo za liberalne advokate. Celot pri »Narodu« jim menda o tem počasi prihaja zavest, zato pišejo večeraj, da je izvršilni odbor rabil obliko »prezreti«. »Prezreti« je res nekoliko milejše kot beseda prezirati, vendar bi sodili, da pri tem besednem boju ne postane pamet izvrševalnega odbora ob samizajvi kot taki nič večja. »Narodov« boj za besedo »prezreti« ali »prezirati« na nas jako komično učinkuje, ker smo v sobotnem »Narodu« brali v izjavi izvršilnega odbora narodno-napredne stranke črno na belem zaničljiv poziv, »naj imenovani shod enostavno prezirajo!« Vsi gospodje advokate v izvršilnem odboru si niti toliko truda ne vzamejo, da bi izjavo prav zapisali, pa hočejo, da bi vsa Ljubljana plesala po njihovi komandi.

Ij Anton Verovšek na smrt bolan. Naš priljubljeni igralec, ustvarjalec nepozabnih narodnih kmečkih tipov na našem odru, režiser gosp. Anton Verovšek je smrtnonevarno obolel. Pred nekaj tedni je šel zdravja iskat v Kraljevicu ob hrvaško Primorje, pa kakor se čuje, bile so moči njegove že izčrpane. Včeraj je njegov gospod brat dobil brzojavko, da se je bolezen Verovškova silno poslabšala, da je bolnik že za vsak prevoz nesposoben in naj brat hitro pride v Kraljevicu. Z odkritim sočutjem gotovo vsi Ljubljančani sprejemajo to žalostno vest o svojem ljubljencu. Upajmo vendar še, da se morda bolezen na bolje okrene in da nam Verovšek ostane ohranjen.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo, šentpetersko okrožje »Orla« ter okrožni naraščaj vabijo k izletu na Šmarno goru, ki ga priredijo na praznik dne 15. gusa v slučaju lepega vremena. Uniformirani udeleženci odkorakajo peš ob 6. uri zjutraj od cerkve sv. Petra; drugi udeleženci se pa peljejo do Vižmarij v vlakom, ki odhaja ob 6. uri 45 minut z južnega kolodvora. Na Šmarni gori bo bral ob 9. uri za vse udeležence sveto mašo gospod kaplan Ivan Žerjav, nakar se razvije prosta zabava na prostem. Vračamo se z vlakom, ki pride v Ljubljano ob tri četrt na 5. uro popoldne.

Ij Neki slepar nabira inserate. Po Ljubljani hodi neki hrvaško govoreči človek, ki pravi, da nabira inserate za »katoliški kongres«. Ta človek od odbora nima nobenega pooblastila za to in je torej slepar, ki naj se prime in izroči policiji.

Ij Tiskano poročilo evharističnega kongresa se je zunanji udeležencem kongresa, ki so plačali po 10 K, doposlalo. Kdor istega še ni prejel, naj to naznani pisarni v »Alojzišču« v Ljubljani. Prosi se tudi ljubljanske naročnike, da pridejo po poročilo v »Alojzišče«, Poljanska cesta 4, I. nadstropje.

Ij Peš v Zagreb. Ljubljanski profesor Robert Kenda je z dvema dijakoma peš dospel v Zagreb. Iz Zagreba gredo preko Turopolja v Sisek in odondod preko Bosne na Plitviška jezera.

Ij Napad na trgovskega potnika. — Potnik vsled poškodb umrl. Včeraj so pripeljali v Ljubljano nezavestnega trgovskega aprovizacijskega potnika gosp. Hermana Melichen, ki je potoval tudi za trdtko Schneider & Verovšek. Govori se, da so ga pri Tržišču poleg Mokronoga fantje pretepli. Zaslišati ranjenca ni bilo mogoče, ker se iz nezvesti ni več prebudil in je danes vsled poškodb umrl.

Ij Lepe avbice za deklice prodaja tudi trgovina Eberle v Selenburgovi ulici. V njenih izložbenih oknih je jako zanimiva izložba avb, avbic in drugih predmetov za narodne noše.

Ij Častnik napadel dekle in jo hudo ranil. Danes so pripeljali v deželno bolnico iz Kranja dekle Marijo Turšič, ki pripoveduje, da se ji je v kavarni pri Kranju v Kranju usiljeval v Kranju na dopustu bivajoči poročnik Friderik Kantsky. Ker je njegovo pohotnost zavrnila, jo je kavalirski poročnik oklofutal, jo vlačil za lase in jo tudi sicer surovo zelo poškodoval.

Ij Generalna vaja za »Kneza Sembertskega« bo jutri v četrtek, dne 14. avgusta, točno ob sedmih zvečer v parkhotelu »Tivoli«. Dame in gospodje, ki so obljubili svoje sodelovanje v kompanzeriji, naj izvolijo priti že ob pol sedmih na potrebni razgovor. Priti je ob vsakem vremenu, zakaj, če bi deževalo, bo vaja v dvorani.

Ij Oklic. Na magistratni razglasni deski je nabit ženitovanjski oklic c. kr. realnega profesorja gospoda dr. Filipa Freuda, ki je angleškega veroizpo-

vedanja, rojen leta 1880. na Dunaju in gospodične Frančiške Drenikove, roj. v Ljubljani, ki se po pretečenem roku poročita.

Ij Obrtno kreditna zadruga v Ljubljani je preselila pisarno iz Bavarskega dvora na Dunajski cesti v nove prostore v Sodnijsko ulico št. 9, spodaj na levo, kjer se bo uradovalo kakor doslej vsaki delavnik od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne, ob sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Ij Tržaški kaznjenci v Ljubljani. Včeraj popoldne so iz Trsta s poštnim vlakom semkaj pripeljali pet kaznjencev, ki so bili v Trstu obsojeni, pa bodo morali zaradi pomanjkanja sodnih zaporov v Trstu obsedeti svoje kazni v Ljubljani.

Ij Nezgoda. Sinoči sta dva pri regulacijskih delih Ljubljani zaposlena delavca nesla nek tram. Ko sta ga vrgla na tla, je odskočil in velik, iz njega moleč žebelj je enemu delavcu razmesaril nogo v členku, da je silno krvavel. Njegovemu tovarišu je vsled tega postalo slabo. Ponesrečencu so rana za silo obvezali in ga prepeljali v deželno bolnico.

Ij Semenj. Na današnji semenj je bilo pripelanih 24 volov, 4 krave in 88 prašičev za rejo.

Ij Današnji trg je bil srednje obiskan, le kuretnine je bilo izredno veliko. Dva Vipavca sta pripeljala na trg 114 škatelj sadja in grozdja, kar sta hitro razprodala. Krompirja je bilo 15 voz in so ga prodajali 100 kg po 6 K. Piščanci so bili par po 2 K 20 vin., kokoši po 2 K 15 vin., race po 2 K, jajca komad od 7 do 10 vin., golobčki par po 80 vin. do 1 K. Zelenjava je bila po običajnih cenah.

Zadnje vesti.

ZNAMENJE IZBOLJŠANEGA POLOŽAJA.

Sarajevo, 13. avgusta. Zakon o vojaških dajatvah je v Bosni in Hercegovini stopil iz veljave.

BEBEL UMRL.

Curih, 13. avgusta. Voditelj nemške socialne demokracije, državni poslanec Avgust Bebel je danes tu umrl.

KOLERA.

Sarajevo, 13. avgusta. Več slučajev kolere se je pojavilo tudi v Takinju in Siminhanu. Na sarajevskem kolodvoru je uvedena stroga preiskovalna služba glede potnikov.

× × ×

DEMobilizacija.

Belgrad, 13. avgusta. Uradni list naglašal kraljev ukaz, s katerim se odreja demobilizacija cele srbske armade.

IZ BULGARIJE.

Sofija, 13. avgusta. Angleška poslanika v Sofiji in Bukareštu sta pozvana v London, da sir Greyu poročata o balkanskem položaju. — Car Ferdinand je dospel v Küstendil, da naznani III. armadi mir in demobilizacijo. Car se bo na čelu III. armade vrnil v Sofijo.

Pariz, 13. avgusta. Listi poročajo iz Sofije, da vlada iz strahu pred vojaško vstajo noče vzdrževati po mestih večjih garnizij.

RATIFIKACIJA BUKAREŠKEGA MIRU.

Dunaj, 13. avgusta. Vse velesile so se izrekle za to, da se bukreški mir ratificira. Največ zaslug za to si je pridobil nemški cesar.

VPRAŠANJE REVIZIJE.

Dunaj, 13. avgusta. »Neues Wiener Abendblatt« pripominja k vesti »Tagespost« o opustitvi misli na revizijo: Do sedaj še ni prispela nobena uradna izjava ruske vlade, da se le-ta odpove reviziji. Zato je vest, da se je Avstro-Ogrska reviziji odrekla, prenačljiva. — Politični krogi pa ne dvomijo, da do revizije ne bo prišlo. »Reichspost« naslavlja danes svoj uvodnik z besedami: »Nobena revizija!«

IZJAVA SIR GREYA.

London, 13. avgusta. V spodnji zbornici je sir Grey o balkanskem vprašanju izjavil dalje (glej 1. stran!): Anglija ima poseben interes na tem, da se nobena velevalst ne polasti nobenega egejskega otoka. Glede tega se je dosegel sporazum. Italija bo vrnila »dodekanesos« (dvanajstero otocje) Turčiji, ko ta izpolni svoje obveznosti, potem pa tudi o tem otoku odloči Evropa. Kar se tiče Turčije, bo, ako ne posluša nasvetov velesil, bodisi vsled finančne stiske, bodisi vsled oborožene intervencije ene ali več velesil, prišla v tak položaj, da je ne bomo mogli varovati. Glede bukreškega miru menimo, da bi se morala revizija, če se izvrši, omejiti na minimum. Mir se ima priznati kot pravomočen, seveda se nobeni velesili ne odreka pravica označiti točke, katere se ji zde potrebne modifikacije, oziroma diskusije. Treba pa je računati z možnostjo, da

če predlaga ena velesila modifikacijo ene točke, lahko druga zahteva izpremembo drugih določil. Brez koristi bi bilo, če bi velesila, ki predlaga revizijo, ne bila tudi pripravljena uveljaviti svoje stališče tudi s silo. Mi se strinjamo z vsem, kar bi v tem oziru sklenile velesile, sami pa nimamo namena predlagati nobenih izprememb. Sicer pa ne Turčija, ne Balkanci ne morejo misliti, da bi se kaka velesila, če bi bila provocirana, morala vzdržati intervencije.

London, 13. avgusta. Grey je dejal še sledeče: Odnosi med velesilami niso vznemirljivi. Res, da ne obstoja popolna edinost, zlasti ne, kar se tiče vprašanja revizije, toda ta nasprotja niso ravno divergentna. Glede Albanije se je dosegel sporazum, kar se tiče južnih in jugovzhodnih mej. Sicer se bo oglašala kritika, toda glavni cilj Evrope je ohraniti mir. Kar se tiče Turčije, ji ne preti toliko nevarnost od zunaj kakor od znotraj. Azijska Turčija zanima toliko velesil, da ni mogoče, da bi se kaj zgodilo, ne da bi bile vse velesile edine. Velesile bi lahko priredile skupno brodovno demonstracijo, toda bi morale izkrcati vojake. Nobena velesila pa ni za to navdušena, da bi izsilila mir s pomočjo vojske.

MIROVNI DELEGATI.

Bukarešt, 13. avgusta. Bulgarski delegati zapuste Bukarešt danes ob 3. popoldne. Srbski in grški delegati odpotujejo skupno v Belgrad, kamor dospo v petek in bodo takoj od kralja Petra sprejeti v avdijenci. Delegati so se danes dopoldne poslovili od Majoresca.

ZADNJA ČESTITKA.

Bukarešt, 13. avgusta. Majorescu je prejel danes potom avstro-ogrskega poslanika kneza Fürstenberga čestitke grofa Berchtolda k miru. Knez Fürstenberg odide koncem tega tedna na daljši dopust.

BALKANSKA ZVEZA.

Bukarešt, 13. avgusta. Splošno mnenje je, da bo naravna posledica bukreškega miru balkanska peterozveza, v kateri bo Rumunija nedvomno zavzemala odlično mesto. Sicer se rumunski diplomati drže svoje stare taktike: previdnosti in vsestranske varnosti ter se nočejo še v nobenem oziru vezati, a rumunska javnost in posamezni politiki in listi se odkrito izražajo za bodočo peterozvezo in pritiskajo na merodajne kroge, da se čim preje odločijo v tem oziru. Gotovo je, da Rumunija ne bo več izstopila iz kola balkanskih držav, katerim je s svojim sedanjim nastopom nedvomno izkazala veliko uslugo, ker jih je postavila nasproti Evropi na lastne noge in jih obvarovala pred njenim vmeševanjem. S tem je uveljavila in tudi za bodočnost zavarovala načelo, da imajo balkanska vprašanja reševati Balkanci sami. V bodoči zvezi se bo tudi Bulgarija lahko krepko in varno razvijala v mejah, ki jih ji je postavil bukreški mir, ki ne odgovarjajo samo pravičnemu ravnotežju, marveč tudi njenim resničnim silam. Radi Srbije bi sicer Bulgarija ne potrebovala zveze, ker ji bo pač sama kos, pač pa jo bo zveza zavarovala nasproti Grkom in Turkom. Srbija se od svojih sosedov nima ničesar bati, a z ozirom na razne zunanje možnosti bo zveza tudi zanjo velikega pomena. Grčija se zelo boji, da bi se sčasoma ne zvezali Srbija in Bulgarija, kar bi pomenjalo zanjo resno nevarnost; zato se je Venizelos že sedaj izjavil v Bukareštu, da mora biti v bodoči balkanski zvezi tudi Grčija. Če iz teh razlogov je torej balkanska peterozveza nujna in naravna potreba, a pomisli pa treba tudi na silen gospodarski razvoj, ki bi ga taka zveza omogočala balkanskim državam. Temelj zvezi ima položiti trgovinsko-politična ententa in kasneje rumunsko-srbska alianca, katere vprašanja so menda že blizu uresnitvi.

SRBSKO-BULGARSKA MEJA.

Belgrad, 13. avgusta. Med Srbi in Bulgari je končno šlo za to, da Bulgari izbere ali Maleš ali Strumico. V to izbiro so Srbi privolili zato, da olajšajo Bulgarom stališče nasproti domači javnosti in se obenem ognejo očitkom, da so lakomni zemlje. V naprej so namreč vedeli, da se bodo Bulgari odločili za Strumico, dasi je Maleš zanje iz strateških ozirov mnogo važnejši. Toda Strumica je prilično veliko in znano mesto ter od Vardarja oddaljeno le 20 kilometrov. Bulgari imajo torej v Strumici nekako zadoščenje, da so kljub vsemu prišli v bližino Vardarja. V stratežnem oziru seveda ta točka ni posebno ugodna, ker kakor ozek klin sega v srbsko ozemlje, za Srbe je pa temnejši opasna, ker je Vardar pred njo zavarovan s planinskim pogorjem. V obče se lahko reče, da je nova srbska meja v stratežnem oziru zelo ugodna, a tudi bulgarska je dovolj zavarovana.

ODRINSKO VPRAŠANJE.

Carigrad, 13. avgusta. Bulgarski delegat Načević se je včeraj posvetoval s po-

slaniki velesil. Nekateri poslaniki so mu izjavili, naj Bulgarija, ako ima Turčiji glede odrinskega vprašanja še kaj predlagati, to stori prav kmalu, drugi so izrekli mnenje, da bo treba pri Porti še energičnejše intervencije.

ZAROKE.

London, 13. avgusta. Tukajšnji listi trde, da se 18letna vnukinja kralja Karola, Elizabeta, zaroči z grškim prestolonaslednikom, 19letni sin rumunskega prestolonaslednika, Karol, s 16letno drugo hčerko carjevo, Tatjano, srbski prestolonaslednik pa z grško princeso Heleno (je dementirano).

DEMENTI.

Belgrad, 13. avgusta. (Ofic.) Vest o zaroki prestolonaslednika Aleksandra s princeso Heleno Grško je tendenčna izmišljotina.

ALBANSKE HOMATIJE.

Cetinje, 13. avgusta. Vesti o vstaji albanskih plemen Hoti in Gruda so neresnične. Dejstvo je to, da hujkajo ta dva plemena znani agitatorji. Res je tudi, da je Isa Boljetinac poizkušal vthotapiti transport orožja, da bi omogočil vstajo Albancev. Ta transport orožja pa je bil v Draču zaplenjen. Isa Boljetinac sam se je podal v okolico Djakovice in Peči.

Mnenje gosp. prof. G. Pera, v Turinu.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

Zahvaljujem se vam za dloposlani vzorec vašega železnatega kina vina Serravallo. Vaše vino je brez dvojbe eden najmočnejših tonikov in najboljših okrepčilnih sredstev, kar jih jaz poznam. Jaz bom vedno s svojimi skromnimi močmi podpiral vaš izdelek.

Turin, 22. januarja 1912.

Prof. G. Pera.

Zahvala.

Za vsa ljubezniva sočutja povodom bolezn in smrti našega ljubega in nepozabnega soproga, oziroma očeta, tasta, starega očeta gospoda

Mihael Kalan-a

nadučitelja v pokoju

kakor tudi za krasne darovane vence, ter za mnogoštevilno častno spremstvo k zadnjemu počitku, izrekamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem, znancem in cenjenemu učitelstvu našo najsrčnejšo zahvalo.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 16. t. m. ob 6 uri zjutraj v cerkvi v St. Petru na Krasu.

Žalujoci ostali.

Zahvala.

Za časa bolezn in sedaj ob smrti našega preljubljenega sinčka in bratca

Brunčka

kakorkoli izkazano sočutje izrekamo tem potom vsem najpriskrnejšo zahvalo.

2415 Rodbina Jos. Pehani.

Novoopremljeni umetni

mlyn z žago

na vodno silo, opremljen z najnovejšimi modernimi stroji, z nekaj posestvom, v zelo dobrem stanu v lepem kraju in na izvrstnem prostoru, se pod ugodnimi pogoji po zmerni ceni prodaja. Naslov pove uprava pod št. 2418.

SIR masten, dobro vlečan:

Sunjski Groyer po 5 kg à 1.70 K 2416
" Trapist po 1 1/2—2 kg à 1.80 K
čajno maslo à 1.90 K

priporoča

mlekarna v Sunji, Hrvasko.

Išče se tudi zastopnik.

400 velikih

puranov in gosi

težkih 4—5 kg je naprodaj od danes do sobote na Vodnikovem trgu. 2413

Dr. Ivan Jenko

ne ordinira

do 5. septembra.

2417

Organist in cerkvenik

2409

star 40 let z dobrimi izpričevanji želi službe na kaki večji fari. Blagohotne ponudbe na upravo „Slovenca“ pod Organist št. 2409.

Razglas.

Glasom dopisa visokega c. kr. ministerstva za bogočastje in uk z dne 9. julija 1913, št. 30849, prijavljenega po dopisu c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 4. avgusta 1913, št. 3 4263/2 1913, je dosedanja šestrazredna vadnica cesar Franc Jožef I. jubilejnega učiteljskega šolskih sester v Mariboru preosnovana v

petrazredno vadnico in meščansko šolo,

ki je kot vadnica spojena z učiteljskim. Šesti razred ostane kot doslej za te, ki ne vstopijo v meščansko šolo. S pričetkom šolskega leta 1913/14 se otvori I. razred meščanske šole, II. in III. bosta sledila sukcesivno.

Vpisovanje v učiteljske in vadnice bo

15. septembra 1913 od 8. do 12. ure dopoldne.

Sprejemni izpiti za I. letnik se pričnejo 15. sept. ob 2. uri popoldne, šolsko leto pa 18. septembra s slovesno sv. mašo.

Maribor, dne 12. avgusta 1913.

s. M. Stanislava Voh

t. č. prednica.

Ferdinand Palovec

konces. zobotehnik

naznanja slavnemu občinstvu, da otvori v Ljubljani, Dalmatinova ulica 5 (polec Kmetске posojilnice)

dne 18. avgusta zobotehniški atelje

in se priporoča v obilni posej. — Izdeluje umetna zobovja, zlate krone, zobe na kavčukove plošče, in izvršuje tudi vsa v to stroko spadajoča popravila. Točna izvršitev, zmerne cene.

Poseduje že številna priznalna pisma tako n. pr. od vodstva semenišča, predstojništva servitskega samostana v Inomestu i. dr. 2399

Po svetu.

18 ur v prepadu. Dne 5. t. m. sta šla 10 letni Franjo Dujmovič in njegov tovariš iz Čitluka v Hercegovino v pečine »Ograda« po divje golobe. Naenkrat je Dujmoviča zmanjkalo s pečine in mali njegov tovariš je prestrašen tekkel v vas povedat o nesreči. Dujmovičev oče je zbral sosedo in se z njimi napotil v pečine. Ondi so očeta privzeli na vrh in ga spustili v prepad. V globočini kakih 50 metrov se je pa vrv naenkrat odtrgala in tudi oče je padel v prepad. Sedaj so se za stvar zavzeli orožniki in na novi vrvi spustili v prepad kmeta Smoljana. V globočini 84 m je našel v vodi vsega premočenega in pobitega Dujmoviča, ki je držal na rokah težko ranjenega sina. Tekom treh ur se je posrečilo očeta in sina izvleči iz prepada, v katerem se je mali Franjo nahajal celih 18 ur. Očeta in sina so prepeljali v mostarsko bolnišnico.

O Japoncih piše J. V. Jensen v »Neue Freie Presse« med drugim: Ali so Japonci kot moške in svetovni gražani zaslužili politično srečo, ki so jo imeli v novejšem času, in ali ni ta sreča imela svoje moralne opore v popularnosti, ki jo uživata japonska žena in splošna japonska navidezna ljubeznost? Naj si le vsak po svojih lastnih izkušnjah in vpogledu ustvari svoje prepričanje o Japoncih; za svojo osebo imam le tisto mnenje, katero sem na Vzhodu vedno in povsodi slišal, — da je namreč Japonec verolomen, neusmiljen in v dnu svojega bistva divjak. Konkurenca — to je danes edini cilj Japonske. Sicer je to čisto naraven nagon, — toda ali bi se ne mogli na isto stališče postaviti nasproti njej tudi drugi? Ali naj tisti, ki ničesar ne daje, vedno le prejema? Le prah sem pred Bogom in svetovni dogodki se razvijajo brez mojega sodelovanja. Toda, ko stojim med dvema vlakoma tu v Mukdenu, se ne morem ubraniti misli, da se je Evropa na usodepoln način pregrešila proti zakonu belega moža, ko se je začela rusko-japonske vojne tako splošno postavila na stran Japoncev. Res je: Rusija si je s svojimi grehi nakopala antipatijo cele Evrope; res je tudi, da so bili Japonci slabšeji del in so že zato v naprej imeli zase sočutje civiliziranega sveta. In k temu je prišla še romanca o cvetočih črešnjah in mali Japonki! Bog mi odpusti, tudi jaz sem triumfiral, ko je bil ruski pohod v čužimski bitki ustavljen. Kaj sem vedel tedaj o Rusiji in kaj vem danes? Toda eno je gotovo: Rusija je bila vendarle Evropa in je nastopila kot evropska predstraža, medtem ko je bila Japonska pač le — Vzhod. Sedaj sedi na Koreji in v Mandžuriji in je v azijsko celino zabila klin, ki bo zelo oviral delo, katero izvršiti je bila naloga 20. stoletja: razširjenje Evrope do Tihega oceana. Te misli me navdajajo in silijo k prošnji za odpuščanje, ko stojim tu pod vplivom velike razlike med Evropo in Vzhodom in vidim, kako drugače je, ako se presoja Vzhod iz Evrope in Evropa z Vzhoda. — Mukden! Kako usodno zveni to ime! Kakor bi iz dalje prihajalo strahotno gromenje topov, ali kakor bi se z lopate vsula zemlja na krsto. Tu je na milje daleč divjala velikanska bitka, katero so Rusi izgubili samo zato, ker zmagajo samo nosili v sebi, in Japonci so zmagali samo tako, da so obupno napeli in izrabili svoje zadnje sile, tako da si še zdaj niso opomogli. Na tej neizmerni šahovski deski je Evropa izgubila igro — toda figure se lahko še enkrat iznova postavijo. — V hotelu Jamato opazujem okretne Japonce pri biljaru. Da, čudovito okretni so ti nanovi-Evropejci, ti japonski poljudje — prav kakor opice! Toda kaj je kdaj Japonska doprinesla k moderni civilizaciji?

Književnost.

* **Bulgarska slovnica** za Slovence s čitanko in slovensko-bulgarskimi razgovori, sestavil prof. Anton Bezenšek v Sofiji. Cena K 1'40 = lev. 1'50. — Te dni je izšla slovnica bulgarskega jezika, s katero bo ustrezno onim Slovincem, kateri se žele seznaniti z bratskim jezikom teoretično ali praktično: v prvo svrhu služi slovniki del, v drugo pa bulgarska čitanka (s slovenskim pojasnilom) ter slovensko-bulgarski razgovori. Slovnica je sestavljena na kratko, kakršna zadostuje Slovincu, kajti oba jezika — bulgarski in slovenski — sta si jako sorodna po koreni in glasoslovju kakor tudi po naglasu. Zato je pisatelj precej v početku slovnice obrnil pozornost na to sorodstvo in pojasnil odnošaje bulgarščine k slovenščini. Že leta 1872. se je rajni slovenski pisatelj Božidar Raič v knjigi »Slovanstvo«, katero je izdala »Matica Slovenska«, izrazil tako-le: »Najsorodnejše narečje nekdanji bulgarščini se javlja mila in krasna naša slovenščina.« — Zanimivo je torej za vsakega izobraženega Slovence, spoznati se s tem »najsorodnejšim narečjem«, a koristno je posebno za učečo se mladino, da se uči poleg srbohrvaščine tudi bulgarščine in da

se seznani z lepo bulgarsko književnostjo, posebno sedaj, ko se je začela nova doba na Balkanu. Mnogim Slovincem pa je potrebno priučiti se bulgarskega jezika zaradi tega, da bi mogli ustno in pismeno občeati s svojimi brati na jugu, katerih je nad pet in pol milijona. Bulgarska država je velika, a slabo naseljena: na en kvadratni kilometer pride samo 44 prebivalcev. V Bulgariji se bode potrebovalo znatno število tehnikov, posebno zemljemercev, kateri morajo biti popolnoma zmožni dotičnega jezika; isto velja za zdravnike, bančne uradnike, a tudi za trgovce, rokodelce in poljedelce, kateri bi se nameravali naseliti na Bulgarskem, oziroma bi želeli nastopiti kako državno ali zasebno službo. Slovnica je sestavljena tako, da poleg teoretičnega gradiva obsega mnogo primerov in obširnih vaj. A posebno prednost daje knjigi to, da je postavljen v bulgarskih besedah naglas, ako se ta razločuje od naglasa v dotičnih slovenskih besedah; seveda so tudi naglašene in predstavljene vse one bulgarske besede, kakršnih ni v slovenščini. Kratka čitanka, pridejana slovnici, obsega zanimive spise, kateri se tičejo zemljepisja, zgodovine in državnega ustrojstva Bulgarije in Balkana. Potem sledi slovensko-bulgarski razgovori za razne potrebe v javnem občeivanju, da more ž njimi izhajati vsak Slovenec, ki pride z Bulgarom v dotiko. Na kraju so pa priložene rokopisne tablice za vaje v čitanju in pisanju cirilice. Torej se nahaja v knjigi na kratko vse, kar je potrebno za priučenje bulgarščine. Knjiga obsega blizu pet tiskanih pol velike osmerke. Tisk je čist in jase, papir fin, tako da se mora knjiga ne samo po vsebini, nego tudi po obliki vsakemu prikupiti. Razmerno z dragim tiskom (cirilica in latinica sporedno) je cena nizka. Za poštino se mora priložiti 15 stotink, torej skupaj frank. 1'65. — Naročila sprejema pisatelj A. Bezenšek v Sofiji. (Denar se lahko pošlje na njegov naslov po mednarodni poštni nakaznici.) Knjiga je pa na prodaj tudi v slovenskih knjigarnah v Ljubljani, Trstu, Gorici, Celju, Mariboru in drugod.

PRVOVRSTNI PRIPOVEDNI SPISI:

Finžgar: Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. I. knjiga 3 K, vez. 4 K; II. knjiga 3 K 80 h, vez. 4 K 80 h. — To je po soglasni sodbi strokovnjakov največje in najlepše slovensko leposlovno delo, ki bo tudi pri tujih narodih vzbudilo občo pozornost.

Haggard: Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. 2 K 20 h, vez. 3 K 20 vin.

Haggard: Roža sveta. Povest iz dobe tretje križarske vojske. 2 K 80 h, vez. 3 K 90 h.

Haggard: Salomonovi rudniki. Afrikanška povest. 1 K 60 h, vez. 2 K 40 vin.

Navedene tri povesti so tako mične in v njih je toliko lepote, da si bo vsak, kdor si bo kupil in prebral eno, takoj nabavil tudi drugi dve.

Sienkiewicz: Skozi pustinje in puščavo. Roman iz Mahdijevih časov. 2 K 80 h, vez. 3 K 90 h. — Slavoznani poljski pisatelj nas v tem prekrasnem romanu uči spoznavati divjo Afriko in njene še divjeje prebivalce.

Spillmann: Zadnji dnevi Jeruzalema (Lucij Flav). Zgodovinski roman. Dva dela 3 K 80 h, vez. 5 K 40 h. — Ta prekrasna povest se vrši le nekaj let po Kristusovi smrti in se konča z razdejanjem jeruzalemskega templja.

Krmar Milanovič. Povest. 1 K 40 h, vez. 2 K 20 h. — Kdor hoče spoznati morje in njegove strahote, naj bere to povest, ki pretresljivo slika blodnje mornarja, ki se je edini otel iz potaplja-joče ladje.

Bourget-Kalan: »Razporoka«. Roman. Cena 2 K, vez. 3 K. — Snov tega romana je zajeta iz velikih duševnih bojev nove dobe, ki napolnjujejo celo javnost z bojnimi klici, hkrati pa segajo v najskritejše tajne domačega ognjišča. Ravno to zvezo med domačo srečo in javnim zakonodajstvom, med dušnim mirom zasebnika in kulturnimi boji človeštva, nam slika Bourget z mojstrsko roko. Kdor bo prečital ta krasni roman, bo spoznal iz te družinske tragedije bolj jasno kot če bi proučil najtemeljitejšo razpravo, kako neobhodno je potreben cerkven in zakramentalen zakon.

Po pošti stane vsaka knjiga 20 h več. — Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Zaloga vina!

Podpisani imajo veliko zalogo izvrstnega belega in črnega vina lastnega pridelka. Naročila se izvršujejo na debelo in na drobno bodisi krmarjem, društvom kakor tudi posameznim družinam. Vzorec na razpolago. 2301

Cantine Corazza, Levade, Istra.

Sanatorium Emona v Ljubljani.

Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dež. boln.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem. Sezija od 1. maja do 1. oktobra.
Postaja dolenske železnice Straža—Toplice. Akratov vrelec 38° C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogostinska okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 976 66

2374

3-1

Bišnik

ki je razumen v vrtnarstvu priden in treznega značaja se sprejme.

Vpraša se pri Ed. Šmarda, Dunajska c. 18.

Posestvo

na Studencu št. 18 pri Dev. Mar. v Polju, obstoječe iz hiše, gospodarskih poslopij in zemljišča se iz proste roke proda. Cena okoli 12.000 kron. Ponudbe na Ivan Krušič, gostilna, Novi Vodmat.

Radi družinskih razmer se proda v Cerknem na Goriškem prav lepa

dvonadstropna hiša

pripravna za vsako obrt ali kupčijo, pod prav ugodnimi pogoji. Hiša je sredi trga blizu župne cerkve. — Ponudbe na »A. R. Cerknica, poštno ležeče.« 2366

Prodaj

2348

pisalni stroj

popolnoma nov za 170 K. — Poizve se pri gospodu Josipu Omersu, Ljubljana, Dunajska cesta št. 6 I. nadstr. (Za odgovor je priložena znamka.)

2382

3-1

Gospodje

se sprejmejo na stanovanje, najraje železniški uslužbenci ali dijaki. Dunajska cesta, Bavarski dvor, III. nadstropje, 2. vrata, levo.

Def. učitelj-voditelj enorazrednice, ki se se že v najkrajšem času razširi v dvorazrednico, blizu Ljubljane (2 uri hoda) želi

menjati službo

z nadučiteljem, učiteljem ali učiteljico na Kranjskem. Postranski zaslužek je zagotovljen. — Ponudbe naj se pošljejo na naslov »Srečna zamena« Ljubljana glavna pošta, posterestante do incl. 18. avg. t. l.

2392

Kolesarji, zahtevajte

v svojem lastnem interesu nemudoma prvi slovenski bogato ilustrovani cenik 1913, koles in posameznih delov, ki je pravkar izšel, brezplačno in poštine prosto. Preglejte istega pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

Karel Čamernik & Ko. Ljubljana

Dunajska cesta št. 9—12.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. Mehanična delavnica in garaža.

520

Franc Kos

Ljubljana, Sodna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare nogovice se ceno podpletujejo!

Specijalna mehanična pletilna industrija in trgovina za poroke in posebne jopice, moderne, telovnike, nogovice, rokavice, podobne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Sivalni stroji od 70 kron naprej.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo zagotovljeno. Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje. 250(50)

Dobro ohranjen

2348

PORTAL

z dvema izlozbama, tremi železnimi rolo-ji, priprava za solnčno plahto se po cenil prodaja. Ogleda in natančnejše poizve se v papirni trgovini Ivan Gajšek, nasl. Jerneja Bahovec, Ljubljana, sv. Petra cesta 2 (pri Frančišk. cerkvi).

6%

dolžno pismo v znesku 10.000 na prvem mestu vknjiženo, se zastavi ali odstopi proti izplačilu v gotovini. — Prijazne ponudbe na upravo Slovence pod »Dobiček« 2364.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državne kolodvoze. - - - 245

Najcenejša zaloga za

narodne noše

kakor: uhanov, brož, verižic, pasov itd.

Lud. Černe, zlatar, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Prodajalniška oprava

(za špecerijsko trgovino)

skoro popolnoma nova, samo

malo časa rabljena, se takoj

proda. Natančnejše pri Ant.

Krisper, Ljubljana, Mestni trg 2087